

Handläggare
Sara Östling
Telefon: 08-508 27 918**Till**
Idrottsnämnden

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för idrottsnämnden

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för idrottsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Marina Högland
Idrottsdirektör

Innehållsförteckning

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för Idrottsnämnden	1
Förslag till beslut	1
1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1.1 Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	4
1.2 Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	5
1.3 Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	5
2 Nämndens verksamhetsområde	5
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	15
3.1 Drift.....	16
3.2 Investeringar.....	21
3.2.1 Prioriteringsgrunder	Error! Bookmark not defined.
3.2.2 Konsekvensanalys och risker	Error! Bookmark not defined.
3.2.3 Måluppfyllelse	Error! Bookmark not defined.
3.3 Verksamhetsprojekt (Driftprojekt).....	Error! Bookmark not defined.
4 Lokalförsörjningsplan.....	22
4.1 Sammanfattning	23
4.2 Planeringsförutsättningar	24
4.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling.....	25
4.4 Samverkan.....	26
4.5 Kommunal verksamhet - annan än pedagogisk verksamhet	28
4.5.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering	Error! Bookmark not defined.
4.5.2 Nuläge 31 januari 2023	28
4.5.3 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet.....	28
4.5.4 Planerade lokalförändringar för år 2024-2031 (första planeringsperioden)	36
4.5.5 Planerade lokalförändringar för åren 2032-2040 (andra planeringsperioden).....	39
4.6 Pedagogisk verksamhet.....	Error! Bookmark not defined.
4.6.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering	Error! Bookmark not defined.

4.6.2	Nuläge 31 januari 2023.....	Error! Bookmark not defined.
4.6.3	Planering av lokaler för år 2024-2031 (första planeringsperioden).. not defined.	Error! Bookmark not defined.
4.6.4	Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2032-2040 (andra planeringsperioden)	Error! Bookmark not defined.
4.6.5	Enskilt driven förskola eller fristående skola.....	Error! Bookmark not defined.
4.7	Övrig information	Error! Bookmark not defined.
4.7.1	Särskild redovisning av vissa lokalprojekt	Error! Bookmark not defined.
5	Övriga redovisningar	Error! Bookmark not defined.

Ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år, där budgetåret utgör periodens första år. Inför stadens centrala budgetberedning ska nämnderna därför lämna ett underlag för planering för år 2024 med inriktning för 2025 och 2026. Underlaget ska rymmas inom de planeringsnivåer som kommunfullmäktige beslutade om i samband med att budgeten för 2023 fastställdes. Förvaltningen redovisar i punktform, under respektive inriktningsmål, nämndens strategiska satsningar de kommande åren. Underlaget i övrigt beskriver trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar samt effekterna och eventuella behov av åtgärder utifrån detta.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen i samarbete med övriga avdelningar. Ärendet samverkas med förvaltningsgruppen den 21 april.

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

- Genomföra särskilda insatser för att aktivera prioriterade grupper för ökad jämlikhet i hälsa
- Arbeta med insatser för att öka den fysiska aktiviteten i resurssvaga områden, särskilt inom ramen för stadens satsning Fokus Järva
- Bedriva ett aktivt arbete tillsammans med berörda nämnder för att skapa ett bredare och mer anpassat fritidsutbud för barn och unga med funktionsnedsättning
- Samverka med stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden och kulturnämnden för att öka den fysiska aktiviteten och tryggheten framför allt i ytterstaden
- Genomföra satsningar för ökad simkunnighet
- Utveckla dialogen och samverkan med föreningslivet för att skapa bästa möjliga förutsättningar för deras verksamhet
- Inom ramen för Fokus Järva stärka förutsättningarna för det lokala föreningslivet
- Fortsätta vara en viktig aktör i arbetet med och utveckling av såväl idrottsevenemang som övriga evenemang som är relevanta inom nämndens verksamhet
- Utveckla aktivitetsutbudet i stadens sim- och idrottshallar för att möta inaktiva som inte nås av föreningslivet
- Fortsätta ta en aktiv roll i det lokala utvecklingsarbetet i stadsdelsområdena och bidra med kunskap inom idrott, hälsa och fritid för barn och ungdomar
- Konkretisera och systematisera samverkan med, och stöd till, civilsamhällesorganisationer i syfte att fler stockholmare ska bli fysiskt aktiva
- Nya lösningar kan prövas för att få in ytor för idrott och rörelse i nya och befintliga stadsdelar
- Samverka med fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och Skolfastigheter i

Stockholm AB, SISAB, vid planering av nya idrottshallar

- Utveckla samverkan med akademien för att hitta innovativa, aktivitetsskapande eller hälsofrämjande arbetssätt och metoder

1.2 Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

- Skapa synergieffekter genom att inleda samarbeten med externa organisationer
- Effektivisera energianvändningen samt verka för att öka andelen förnyelsebar energi bland annat genom satsningar på solenergi
- Optimera hanteringen av avfall, kemikalier och mikroplaster
- Öka andelen fossilfritt bränsle för tjänstebilar samt fortsätta ersätta arbetsfordon och maskiner med miljövänligare alternativ
- Genomföra energibesparande åtgärder i samarbete med fastighetsnämnden

1.3 Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

- Fortsätta verka för trygga och säkra idrottsanläggningar bland annat genom trygghetsskapande åtgärder samt arbetet mot våldsbejakande extremism
- Genom kategoristyrkt arbete säkerställa att upphandlingar görs på ett smart och effektivt sätt
- Genom IT-utveckling skapa mer funktionella lösningar för idrottsföreningar och andra kunder samt effektivare processer, till exempel inom bokning av lokaler och föreningsstöd
- Arbeta strategiskt med ledarskap, kompetensutveckling och successionsplanering
- Arbeta strategiskt med jämställdhets-, barnrätts- och funktionsrättsfrågor
- Kontinuerligt se över viktiga processer, till exempel vid schemaläggning, evenemang, inköp- och avtal samt övrig administration
- Hålla nere utgifter och kommande driftkostnader för nyinvesteringar vid beställning till fastighetsnämnden och andra hyresvärdar.
- Fortsätta arbetet med energieffektiviseringar

2 Nämndens verksamhetsområde

Ökad fysisk aktivitet för en förbättrad folkhälsa

Fysisk aktivitet är en av de viktigaste påverkbara faktorerna för hälsa och välmående. Idrottsnämndens övergripande mål är att alla stockholmare ska kunna vara fysiskt aktiva utifrån sina egna förutsättningar. Nämnden arbetar med ett folkhälsoperspektiv och fokuserar därför på att nå grupper som är fysiskt aktiva i mindre utsträckning, särskilt barn och ungdomar.

Idrottsnämnden arbetar i huvudsak med tre olika organisationsformer för idrott, motion och friluftsliv; föreningsidrott, övrig organiserad idrott/motion och spontanidrott. Föreningsidrott är den organisationsform som aktiverar flest barn och ungdomar. Föreningsidrotten når dock fler pojkar än flickor och är ojämlik utifrån ålder, socioekonomisk bakgrund och funktionsnedsättning. Förvaltningen ser därför fortsatta behov av att utveckla organiserat idrottande

som inte sker i traditionell föreningsregi samt att i större utsträckning möjliggöra för spontanidrott.

För att få fler barn och ungdomar fysiskt aktiva behöver resurser och insatser i större utsträckning riktas till de prioriterade grupperna i det idrottspolitiska programmet. Genom att avsätta resurser för samverkan med andra civilsamhällesorganisationer som arbetar hälsofrämjande kan nämnden nå inaktiva grupper, exempelvis tonårsflickor i socioekonomiskt svagare områden. Förvaltningen ser även behov av riktade resurser för att med stark genomförandekraft kunna bidra till arbetet med Fokus Järva.

Personer med funktionsnedsättning rör sig mindre än övriga befolkningen. För att möjliggöra en jämlik hälsa behöver nämnden göra ytterligare ansträngningar för att aktivera fler personer med funktionsnedsättning. Satsningar behöver ske genom marknadsförings- och kompetenshöjande insatser samt ett breddat verksamhetsutbud. Nämnden planerar att genomföra en årligt återkommande fritidsmässa riktad till barn och unga med funktionsnedsättning i Stockholms stad. För att skapa långsiktigt hållbarhet för en sådan mässa kommer resurser att behöva avsättas. Förvaltningen föreslår att staden utreder behovet av förändringar i sin organisation av fritidsutbudet för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning. Idrottsnämndens utvärdering av Fritid för alla från 2021 kan bidra med bra förslag till en sådan utredning. Organisationen för att nå vuxna i LSS-bostad personkrets 1 samt ansvaret för fritidsgårdar för personer med olika funktionsnedsättningar bör också ingå i utredningen.

Barn och ungdomar uppger i allt högre utsträckning olika symtom på psykisk ohälsa. Nämnden arbetar med insatserna i *Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad*. Flertalet av aktiviteterna är av utredande karaktär men för att uppnå ökad psykisk hälsa behövs resurser för mer direkta verksamhetsinsatser.

Nämnden arbetar för att stärka hälsan hos äldre genom fysisk aktivitet och utgår ifrån *Handlingsplan för en äldrevänlig stad*. Genom att rikta och anpassa aktiviteter till seniorer i den egna verksamheten avser idrottsnämnden att nå fler äldre. Det är angeläget att samverka med äldre- och stadsdelsnämnderna fortsätter och utvecklas för att främja fysisk, psykisk och social hälsa hos seniorer. Exempelvis deltar nämnderna tillsammans i större arrangemang som Seniordagen och Hälsoveckan för att nå nya målgrupper av seniorer i ordinärt boende. En utmaning är att få fler män att delta i aktiviteter.

I Stockholm genomförs normalt sett flera hundra evenemang om dagen, stora som små, året om. Stadens ambition är att arrangörer ska vilja förlägga sina evenemang till Stockholm och för det krävs resurser och kompetens för att möta de krav som ställs, framför allt på större evenemang. Idrottsnämnden är en viktig och engagerad aktör i arbetet och deltar aktivt som en resurs och koordinator för idrottsevenemang inom staden.

Nämnden har de senaste åren utvecklat samverkan med ett flertal av Stockholms lärosäten så som Gymnastik- och idrottshögskolan, Karolinska Institutet och Kungliga Tekniska Högskolan. Förvaltningen ser att den samlade kompetensen inom samarbetena har potential att ut-

veckla stadens arbete med fysisk aktivitet. För att åstadkomma utveckling med hjälp av akademien bedömer förvaltningen att vissa resurser kommer att behöva avsättas för ändamålet. Exempelvis önskar förvaltningen att en följeforskare studerar måluppfyllelse och implementering av stadens nya program för idrott, motion och friluftsliv.

Nämnden samlade insatser förväntas bidra till stadens arbete med Agenda 2030 med fokus på mål 3 om *god hälsa och välbefinnande*, mål 5 om *jämställdhet* och mål 10 om *minskad ojämlikhet*.

Simkunnighet

Idrottsnämndens behov av att genomföra satsningar för ökad simkunnighet kommer under perioden fortsatt vara stort. Kunskap i simning ger en livslång kunskap för ökad livskvalitet, glädje och trygghet i och vid vatten och är dessutom en förutsättning för godkänt avgångsbeleg i grundskolan. Under pandemiåren har en utbildningsskuld byggts upp kopplat till simkunnighet och arbetet med att minimera konsekvenserna kommer kräva särskilda insatser under kommande år. En framgångsfaktor i detta arbete är att påbörja insatser som främjar vattenvanan i tidig ålder. Därför kommer samarbetet med den nya förskolenämnden vara av största vikt och samarbetet med utbildningsnämnden behöver intensifieras ytterligare.

Föreningslivet

Föreningslivet gör stora insatser för att aktivera barn och ungdomar. Det är vårt samhälles naturliga inskolning till livslångt motionerande och fyller därför en viktig funktion för folkhälsan. Inom idrottsrörelsen finns en långsiktig trend att rekrytera barn allt tidigare till verksamheten. De tenderar dock inte att idrotta fler år än tidigare, utan många slutar istället redan i 11-12 årsåldern. Det innebär att föreningsidrott inte blir ett naturligt val för många tonåringar. Staden behöver planera både för hur idrottsrörelsen ska försöka knyta fler tonåringar till sig och för den grupp tonåringar som inte kan eller vill idrotta i förening. Särskilt fokus behöver läggas på att aktivera flickor och ungdomar med funktionsnedsättning och såväl intern som extern samverkan behöver utvecklas.

Förvaltningen ser fortsatt stora skillnader i fysisk aktivitet mellan stockholmarna. Detta tyder på att fler insatser behöver göras för att aktivera personer i de mest inaktiva grupperna. Det ligger också i linje med målen om jämställdhet och jämlikhet i stadens idrottspolitiska program och i Agenda 2030.

I kommunfullmäktiges budget 2023 tillfördes medel för föreningsstöd för integrationsfrämjande åtgärder. Därutöver kommer en översyn av nämndens regler för föreningsstöd och särskilda satsningar att genomföras. Det är viktigt att i detta arbete säkerställa att föreningsstödet blir ett av verktygen för att bidra till ökad aktivitet i de mest inaktiva grupperna. Även inom satsningen Fokus Järva kommer föreningslivet spela en viktig roll.

Pandemin har inneburit stora inskränkningar i föreningarnas möjlighet att genomföra sin verksamhet. Inskränkningarna har drabbat olika föreningar olika hårt. Förvaltningens bedömning är att en återhämtning skett under 2022 och att aktiviteterna är på minst samma nivå som innan pandemin. Förvaltningen bedömer att mindre barn samt deras föräldrar har ett stort intresse för organiserad aktivitet i någon form. Däremot kommer tonårsgruppen att studeras noggrant för att minskad fysisk aktivitet i gruppen särskilt ska kunna motverkas. Här blir

samverkan med föreningslivet och andra aktörer, exempelvis skolan, viktig.

Idrottsnämndens regler för föreningsstöd och lokalbokning ska vara så enkla och tydliga som möjligt för att underlätta för föreningar att söka stöd och boka tid i stadens idrottsanläggningar och lokaler. Utöver planerad översyn av regler för föreningsstöd och fördelningsprinciper pågår även upphandling av nya system för föreningsstöd och bokning som kommer att göra det enklare för föreningar och boka tider och söka föreningsstöd.

Medborgarinflytande

Nämnden arbetar med att systematisera och säkerställa en dialog med föreningar och förbund i frågor som rör deras förutsättningar. Ett viktigt forum är anläggningsråd där anläggnings- och verksamhetsspecifika frågor hanteras på lokal nivå. Ett arbete pågår med att utveckla agenda och rutiner för att bättre möta föreningslivets förväntningar för de dialoger som ska föras på olika nivåer för att säkerställa att föreningslivet är delaktigt och kan påverka frågor som berör deras förutsättningar.

Vartannat år genomförs enkätundersökningar i sim- och idrottshallarna där besökarna får tycka till bland annat om verksamhetsutbudet vilket bidrar till förvaltningens utvecklings- och förbättringsarbete. Förvaltningen arbetar även med referensgrupper i planering och utveckling av verksamhetsutbudet för att tillgodose önskemål och behov hos prioriterade målgrupper.

Fler anläggningar när staden växer

Fler anläggningar ger ett utökat behov av resurser för drift och underhåll för att bibehålla och upprätthålla servicen till stockholmarna.

Nämndens åtaganden gällande snötillverkning och spårning för längdskidåkning samt plogning av sjöisbanor har ökat. Detta är verksamhet som är mycket uppskattad av många stockholmare. Även antalet fotbollsplaner med konstgräs har utökats vilket innebär att efterfrågan på snöröjda fotbollsplaner på vintern har ökat.

Skridskoåkning är en mycket populär fritidsaktivitet för stockholmarna. Nämnden tillhandahåller naturis, konstfrusen is samt plogning av på sjöisar när förutsättningar finns. En överenskommelse med Huddinge-, Tyresö- och Haninge kommun finns om en plogad bana på Drevviken som är två mil lång. I planeringen ligger även att installera fler kylslings i bollplaner för att kunna erbjuda mer konstfrusen is vilket kommer kräva mer resurser för att sköta.

Motionsspår kommer högt upp på listan över önskade anläggningar bland ungdomar och vuxna i Stockholm. Det är därför viktigt att dessa utvecklas och hålls attraktiva och trygga.

Även flera nya idrottshallar planeras färdigställas under perioden, exempelvis Ulvsunda som även kommer inkludera en större publikhall med stor läktarkapacitet. De nya hallarna kommer att kräva resurser i form av utrustning och personal.

Fastighetskontoret och idrottsförvaltningen konstaterar att behovet av renoveringar/reinvesteringar i befintliga anläggningar är mycket stort. Under de kommande åren planeras och utförs flera större renoveringar, så som Eriksdalsbadet och Vällingby sim- och idrotts-hall.

Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete samt säkerhetsfrågor

Trygghet innebär att känna tillit till sina medmänniskor och att känna sig säkra. Känslan av trygghet är en viktig förutsättning för att få fler stockholmare, och framför allt stadens prioriterade grupper, att börja idrotta eller motionera vilket är ett av nämndens uppdrag.

Utmaningarna inom trygghetsområdet gör att varje enskild verksamhet, nämnd eller bolagsstyrelse ofta har begränsat handlingsutrymme att agera på egen hand. Därför är det av största vikt att det finns en väl fungerande samverkan i det dagliga arbetet, både internt och externt med relevanta aktörer. Stockholms stad samverkar med Polisen, Region Stockholm, näringslivet och civilsamhället. Förvaltningen utgör där en viktig del i det stadsövergripande trygghetsarbetet likväl som i det lokala. Genom samverkan med andra aktörer, god planering och förebyggande åtgärder kan brott och ordningsstörningar förebyggas. Detta sker genom ett aktivt arbete med säkerhetsfrågorna, både centralt och vid anläggningarna samt genom kontinuerliga utbildningsinsatser för förvaltningens medarbetare.

Trygghetsfrågor i den offentliga miljön har fått allt större fokus. Idag förekommer i vissa områden en situation som är otrygg och oacceptabel för barn och unga som vill utöva sin idrott. Idrottsförvaltningen ska erbjuda en trygg och säker idrotts- och friluftsmiljö för anställda, besökare och omgivning. Detta innebär att arbetet med situationell prevention, som handlar om att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås, behöver intensifieras. Genom att identifiera, förebygga och hantera risker, störningar och skador kan åtgärder sättas in i ett tidigare skede i syfte att på så sätt förebygga fortsatta händelser.

Platsutveckling för ökad trygghet ger en möjlighet att skapa ökad trygghet för främst de som deltar i idrottsaktiviteter i stadens idrottsanläggningar. Arbetet utvecklas löpande där bland annat stadens nätverk för gemensamma kommunikativa insatser om trygghets- och säkerhetsfrågor är en viktig del. Exempel på trygghetsskapande åtgärder som kan bidra till att öka såväl den faktiska som den upplevda tryggheten i och kring stadens anläggningar innefattar förbättrad belysning, röjning av sly samt andra åtgärder som syftar till att öka antalet besökare på anläggningarna, till exempel uppförande av utegym eller andra aktivitetsytor.

Idrottsnämndens ambition är att öka tryggheten vid stadens idrottsanläggningar. Nämnden planerar att åtgärda anläggningar och platser där trygghetsbrister identifierats genom exempelvis trygghetsvandringar eller dokumenterad otrygghet utifrån dialog med relevanta aktörer vid varje specifik plats. Trygghetsbrister kan även identifieras genom rapporterade incidenter eller genom att utövare, besökare eller anläggningspersonal noterat områden på anläggningarna där fysiska åtgärder skulle kunna bidra till en ökad upplevd trygghet.

Förvaltningen ser ett behov av ökade resurser för bemanning och andra insatser för att säkerställa att stadens idrottsanläggningar inte är eller upplevs som otrygga av besökare. Förvaltningen ser också ett behov av att vidareutveckla tekniska lösningar som kan främja trygghet och minska otrygghet.

Idrottsnämnden ska kontinuerligt söka trygghetsmedel från stadens centrala medelsreserv för nämndens egna anläggningar samt samverka med fastighetsnämnden i ansökningar som berör anläggningar som de ansvarar för.

Förvaltningen bedömer att intresset för regional anläggningssamverkan kan komma att öka. Det kan innebära ökade kostnader för att finansiera stockholmares idrottande, framför allt i mindre idrotter, i andra kommuner. Det kan också innebära en intäktsmöjlighet om staden skulle ha någon anläggning som har ett tillräckligt stort intresse hos andra kommuner.

Miljö och klimat

Energianvändning

Idrottsnämnden är beställare av en del av de energibesparande åtgärderna som fastighetsnämnden gör i befintligt anläggningsbestånd. Nämndens målsättning med energieffektiviseringen är att minska koldioxidutsläppen med kontinuerlig anpassning till det förändrade klimatet vilket ligger i linje med stadens uppsatta mål i handlingsplanen för klimatanpassning. Idrottsnämndens energiarbete löper kontinuerligt genom en ständig uppföljning av energianvändningen och de planerade satsningarna i form av energiprojekt för att ständigt ligga i fas med stadens klimatmål som också uppdateras i förhållande till de nationella klimatmålen och det internationella klimatmålet i Parisavtalet om att minska utsläppen av växthusgaser med upp till 95 procent fram till 2050.

Under det senaste året har utvecklingen av energitillgången lett till globalt ökade energipriser och ökad risk för elbrist och kortare strömavbrott även om risken fortfarande anses vara liten i Stockholm. Satsningarna på energieffektivisering i samarbete med fastighetsnämnden kommer att vara omfattande under de kommande åren för att skapa förutsättningar för att nå upp till mål 7 om *Hållbar energi för alla* i Agenda 2030. Energieffektiviseringarna föreslås ske genom att optimera energidriften vid de befintliga idrottsanläggningar och initiera energiprojekt med inriktning mot att minimera energiförluster, återvinna och återanvända energin samt byte till ny effektiv energiutrustning.

Produktion av förnyelsebar energi

Förvaltningen planerar att i samarbete med fastighetskontoret anlägga fler solceller och solfångare. Tekniken bakom solenergi har under de senaste åren blivit mer lönsam och effektiv. Dessutom medför utvecklingen av lagringsbatterier att det går att dimensionera ännu större solcellsanläggningar och därmed öka nyttjandet av solenergi. Nämnden planerar att anlägga fler solcell och solfångare vid idrottsanläggningar och öka produktionen till 1 GWh per år motsvarande en fördubbling av nämndens nuvarande produktion av solenergi fram till 2026. Förvaltningen kommer under de kommande åren parallellt att följa utvecklingen av småskaliga vindkraftverk som fortfarande inte anses vara ekonomiskt lönsamma att anlägga med de vindförhållanden som råder i Stockholm.

Transportmedel

Klimatet kräver en omställning av transporter och resor. Idrottsförvaltningen strävar därför efter en miljöanpassad vägtrafik i Stockholm. Nämndens fordon utgörs främst av tjänstefordon, men även av en hel del arbetsfordon och maskiner av olika slag. Även om nämndens samtliga tjänstebilar idag är klassade som miljöbilar fortsätter arbetet för att aktivt minska miljöpåverkan vid transporter. Nämndens målsättning är att inom de närmaste tre åren minska användningen av fossila bränslen vid transporter som sker med tjänstebilar och arbetsfordon. Omställningen till fossilbränslefria arbetsfordon och maskiner har påbörjats där idrottsnämnden

den blev först i Sverige med att integrera eldrivna lastbilar och ismaskiner för att drifta anläggningar. Processen att ställa om till fossilbränslefria arbetsfordon och maskiner kommer att löpa kontinuerligt under de kommande åren i syfte att minska klimatpåverkan från transporter inom idrottsverksamheten. Nämnden kommer även att bidra till att utveckla infrastrukturen för elbilar och elbåtar och planerar att installera flera laddstolpar inom idrottsverksamheten.

Kemikalier, plast och mikroplaster

Nämndens målsättning är att alla kemiska städprodukter från samtliga idrottsanläggningar ska registreras i stadens kemikaliregister. Utöver registrering ska kemikalieanvändningen bevakas för att säkerställa att alla produkter som innehåller utfasningsämnen plockas bort från verksamheten.

Idrottsnämnden arbetar kontinuerligt med att begränsa inverkan av plastmaterial på miljön från idrottsverksamheten. Flera etappmål har uppnåtts. Bland annat har SBR-granulat fasats ut från stadens konstgräsplaner, varav 20 procent av dem idag är fria från plastgranulat. Arbetet ska intensifieras under de kommande åren genom initiering av flera åtgärder. Det omfattar bland annat att etablera en hållbar hantering av fyllnadsmaterial vid konstgräsplanerna samt påbörja utfasning av plastgranulat. Inriktningen under de kommande tre åren blir att hitta alternativa material till plastgranulat som skulle kunna bevara den funktionalitet på konstgräsplaner som krävs för att kunna utöva fotbollen på elitnivå. Inom de kommande tre åren strävar nämnden även efter att anlägga konstgräsplaner gjorda av återvunnen plast och av andra mer miljövänliga material. Idrottsnämndens ambition är att möta efterfrågan om fler konstgräsplaner genom att välja alternativ med godkända spelegenskaper och minimal inverkan på miljö och hälsa. Genom att skärpa miljökraven drivs marknaden till att utveckla konstgräset till en hållbar produkt utan miljöpåverkan. Detta under förutsättning att det inte sker någon större påverkan på de ekonomiska förutsättningarna vid anläggning av konstgräs. Stockholms stad har genom idrottsnämnden slutit en överenskommelse med Göteborg, Malmö och Umeå om att de fyra kommunerna ska vara drivande i fortsatt nätverksarbete för beställare av konstgräs med det uttalade syftet att uppnå en minskning av konstgräsplanernas miljöbelastning.

Avfallshantering

Inom avfallsområdet som utgör en viktig del av stadens miljöarbete planeras flera åtgärder som ger möjlighet att begränsa klimatpåverkan, bidra till ett rikt odlingslandskap och till att uppnå en giftfri miljö i Stockholm. I enlighet med stadens avfallsplan planerar nämnden att under de kommande tre åren etablera källsortering och matavfallsåtervinning i alla bemanade anläggningar, utöka i samtliga anläggningar där matrester kan förekomma och minska andelen farligt avfall till mindre än 0,3 viktprocent av den totala mängden avfall.

Digitalisering

Det finns ett stort behov av nya moderna verksamhetssystem och e-tjänster som ger bra förutsättningar för verksamheten att utföra sitt arbete samt för att möta kunders krav. Under året fortsätter arbetet med upphandling av nytt systemstöd för boknings- och föreningsstödsprocessen. Vidare fortgår utveckling av nytt systemstöd för hantering av båtplatskö. Systemet omfattar ett verksamhetssystem samt en e-tjänst för kunderna.

Staden som helhet

Stockholms stad står inför en rad utmaningar framöver som behöver lösas genom samarbeten, ständiga förbättringar, innovation och digitalisering.

Nämnden bevakar att behovet av idrottsanläggningar ska ges utrymme när staden växer. Under perioden kommer arbetet tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden intensifieras i syfte att i ett tidigare skede i den översiktliga planeringen identifiera idrottsbehoven inom staden i stort samt inom specifika geografiska områden. Utgångspunkten för planering och prioritering av nya anläggningar är *Strategi för idrottsanläggningar 2022-2026*, vilket efter beslut i kommunfullmäktige 2022 fungerar som ett stadsövergripande styrdokument.

Under pandemiåren har en utbildningsskuld byggts upp kopplat till simkunnighet och arbetet med att minimera konsekvenserna kommer kräva särskilda insatser under kommande år. Kunskap i simning ger en livslång kunskap för ökad livskvalitet, glädje och trygghet i och vid vatten och är dessutom en förutsättning för godkänt avgångsbetyg i grundskolan. Samarbetet mellan idrottsnämnden, utbildningsnämnden och nya förskolenämnden är avgörande för att nå stadens målsättning med ökad simkunnighet bland stadens skolelever.

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad. Den åldrande befolkningen prognosticeras öka betydligt framöver och äldre är därför en viktig grupp att stimulera till rörelse. Tillsammans med äldrenämnden och stadsdelsnämnder fortsätter idrottsnämnden att utveckla och förstärka arbetet i enlighet med stadens *Handlingsplan för en äldrevänlig stad*.

Exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsledningskontoret och idrottsnämnden har i uppdrag att ta fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark varifrån det finns risk för spridning av miljögifter över tid i enlighet med det ansvar för förorenade områden som följer av miljöbalken.

Idrottsnämndens arbete med att underlätta för evenemangsarrangörer och att skapa evenemang som inspirerar till fysisk aktivitet görs ofta i samarbete med andra förvaltningar inom staden, samt när det gäller stora evenemang och stora mästerskap, även Stockholm Business Region genom Visit Stockholm. Samarbetet med förvaltningar som utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, miljöförvaltningen och trafikkontoret är en förutsättning för att evenemangen ska kunna genomföras för ett för staden och stockholmarna så effektivt sätt som möjligt.

Nämnden har en utmaning i att kunna kommunicera det tillgängliga fritidsutbudet till målgruppen personer i LSS-bostad på ett för dem tillgängligt sätt. Det ställer krav på såväl den tekniska plattformen som på den information som ska publiceras i ett lättläst format. Denna information måste också kunna nås av anhöriga och personal genom en hemsida. Det här är en utmaning som berör samtliga nämnder som kommunicerar med personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Näringslivsarbete utifrån stadens näringslivspolicy

Idrottsnämnden tar emot och kanaliserar förfrågningar från privata aktörer som vill uppföra idrottsanläggningar eller bedriva verksamhet inom idrott. För ett par av de nya anläggningarna som planeras under kommande år har idrottsnämnden tecknat långsiktiga hyresavtal med privata aktörer. Detta gäller Tellusborgshallen i Midsommarkransen, en ny idrottshall i Slakthusområdet samt två nya ishallar på Sättra IP.

Idrottsnämnden samverkar och stödjer flera både större och mindre evenemang som inte inryms i Mästerskapsprojektet, och som individuellt har olika möjligheter att både påverkas av och samverka med det lokala näringslivet. Arbetet i Mästerskapsprojektet kommer sannolikt att bana väg för nya arbetssätt och en positiv inställning från stockholmare, affärshandeln, idrott/ideell verksamhet och övrigt näringsliv i staden.

Ett öppet och demokratiskt Stockholm med hög delaktighet och inflytande

Idrottsnämnden har inkluderat målen i Agenda 2030 om social inkludering genom ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet samt principen om att ingen ska lämnas utanför i arbetssätt och målformuleringar. Idrottsnämnden arbetar pådrivande i staden för att öka hälsan genom fysisk aktivitet, framför allt bland barn och ungdomar. För att få fler fysiskt aktiva behöver resurser och insatser i större utsträckning riktas till de prioriterade grupperna i det idrottspolitiska programmet.

Utbildningsinsatser inom barn- och funktionsrätt och jämställdhetsperspektivet behöver förstärkas genom kompetenshöjande insatser för att uppnå ett mer jämlikt Stockholm.

Arbetet med delaktighet och inflytande för barn och unga, äldre och personer med funktionsnedsättning behöver utvecklas och systematiseras. Arbetet med barnkonsekvens- och jämställdhetsanalys samt jämställdhetsintegrering behöver utvecklas.

Vägen till arbete och egen försörjning

Samarbetet mellan idrottsnämnden och arbetsmarknadsnämnden/Jobbtorg Stockholm är alltjämt viktigt för att bidra till att stockholmare som befinner sig utanför arbetsmarknaden ska få en ökad arbetslivserfarenhet och genom arbete inkluderas i samhället genom att anställa personer inom ramen för Stockholmsjobb. Samarbetet sker både med lokala jobbmatchare vid jobbtorgen men också med centrala matchare inom olika områden. Rekryteringsträffar genomförs också regelbundet där aspiranter träffar chefer eller arbetsledare från förvaltningen för att matcha en så bra placering som möjligt. Idrottsnämnden tar också emot ett stort antal feriearbetande ungdomar varje år.

Kompetensförsörjning

Idrottsförvaltningen arbetar strategiskt med ledarskap, kompetensutveckling och successionsplanering för att vara en attraktiv arbetsgivare som bidrar till utveckling/innovation, där arbetet stödjer verksamhetens mål och strategier. Ett gemensamt synsätt om ett inkluderande och tydligt ledarskap med styrning och uppföljning där förvaltningsledningen och samtliga chefsnivåer skapar samsyn kring gemensamma resurser är en viktig förutsättning för att nå verksamhetens mål.

Förvaltningens utvecklingsresa fortsätter och arbetet sker på olika nivåer för att säkerställa en hög kännedom om förvaltningens varumärke och att det genomsyrar vardagen. Insatser görs

för att stärka ledarskapet inom organisationen och där ingår, förutom chefer, arbetsledarna. Arbetet med tjänsteportföljer innebär att rätt person gör rätt saker med rätt kompetens på bästa sätt för verksamheten och stockholmarna.

För att nå nämndens ambition om att vara en långsiktigt hållbar och hälsosam arbetsgivare arbetar förvaltningen aktivt med jämställdhetsfrågor, systematiskt arbetsmiljöarbete, friskfaktorer och ett tillitsbaserat ledarskap.

Förvaltningen har varit en utpräglad driftorganisation och behöver utveckla organisationen i takt med nya krav, politiska uppdrag samt att bransch/idrottsliv utvecklats. Inriktningen är att förstärka förvaltningens strategiska förmåga och samtidigt bibehålla genomförarkraften. Förvaltningen arbetar löpande med att kvalitetssäkra kompetensförsörjningen. Idrottsförvaltningen har drygt 480 månadsavlönade där merparten arbetar inom avdelningarna för idrottsverksamhet inomhus respektive utomhus. Fördelningen av kvinnor och män på hela förvaltningen har varit relativt konstant de senaste åren. I december 2022 utgjordes 38 procent av kvinnor och 62 procent av män av förvaltningens månadsavlönade. Den grupp där könsfördelningen är mest sned är bland idrottsplatsarbetarna där endast 8 procent utgörs av kvinnor och 92 procent av män. För att jämna ut skillnaden arbetar förvaltningen aktivt med kravprofil och rekryteringsprocess för att få in fler kvinnor i yrket. Att åstadkomma en jämnare könsfördelning inom förvaltningens olika befattningsgrupper är av stor vikt.

En väl fungerande och kvalitetssäkrad rekryteringsprocess är en förutsättning för att kunna attrahera och rekrytera personer med eftersökt kompetens. För att kunna möta verksamhetens behov av förändringar och förverkliga nämndens uppdrag under de kommande åren fortsätter förvaltningen arbeta strategiskt med kompetensutveckling och successionsplanering. Medelåldern i idrottsförvaltningen ligger på 44 år. I och med den höjda pensionsåldern förväntas medelåldern i förvaltningen höjas de kommande åren. För att möjliggöra ett långt och hållbart arbetsliv för alla medarbetare behöver förvaltningen arbeta vidare med flexibla arbetssätt, hållbara arbetsscheman samt att främja ökad rörlighet mellan anläggningarna.

Idrottsförvaltningens kompetensförsörjningsplan för de kommande tre åren tar sin utgångspunkt i verksamhetens uppdrag, strategier och utmaningar. Förvaltningen arbetar löpande med att säkerställa att rätt kompetens finns för organisationens uppdrag på kort och lång sikt nu och i framtiden för att nå uppsatta mål och möta framtida utmaningar samt vara en attraktiv arbetsgivare. Strategisk kompetensförsörjning är ständigt pågående för att säkerställa hög kvalitet i verksamheterna.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla uppdrag, organisationskultur och arbetssätt. Förvaltningens chefer erbjuds löpande fortsatt både individuell och gemensam chefs- och kunskapsutveckling. Den stadsgemensamma chefsprofilen tillsammans med ledarskapsmodellen *Full range leadership model* bidrar till att stärka cheferna ytterligare i deras viktiga uppdrag. Ledarskapet ska präglas av tillit, mod och en tydlig kommunikation. Att styra och leda samt driva strategisk utveckling för goda resultat ställer krav på chefernas förmåga att leda i det dagliga arbetet men också i förändring.

En del i chefsförsörjningsprocessen är att idrottsförvaltningen i samverkan med staden deltar i

till exempelvis chefsutvecklingsprogram och programmet *Framtida chef* då programmet genomförs i staden. Att identifiera och fånga upp blivande ”chefsämnen” är viktigt för att säkerställa chefsförsörjningen på både kort och lång sikt.

Idrottsförvaltningen arbetar med att utveckla och förfinas det systematiska arbetsmiljöarbetet för att möjliggöra ett förebyggande arbete och förbättra det uppföljande arbetet. Chefer och arbetsledare kommer att stärkas inom arbetsmiljöområdet genom kompetenshöjande insatser där friskfaktorer och arbetsplatser fria från diskriminering och kränkande särbehandling är i fokus. För att främja ett långsiktigt hållbart arbetsliv och sänka sjukfrånvaron är insatser för att motverka såväl stress som fysiska förslitningsskador viktiga. Stödande material och verktyg kommer att uppdateras och till viss del digitaliseras för att underlätta arbetsmiljöarbetet.

Förvaltningen tillämpar tidiga hälsosamtal och individanpassade handlingsplaner för att tidigt fånga upp individuella behov och stävja ohälsa. Vid behov av arbetslivsinriktad rehabilitering sker arbetet aktivt utifrån stadens modell för rehabilitering. Det förebyggande arbetet utgår också från förvaltningens långsiktiga interna hälsofrämjande arbete. Det arbetet sker genom kontinuerlig inspiration till friskvård genom lokala engagemang samt att levandegöra ämnet vid olika forum för kommunikation.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Nämndens ekonomiska situation påverkas i hög utsträckning av följande faktorer: simhallarnas besöks- och intäktsutveckling, utveckling av intäkterna för planhyror samt investeringar som medför ökade drift- och lokalkostnader.

Under 2020-2022 har nämndens verksamhet och framför allt intäkter påverkats mycket av pandemin. Under senare delen av 2022 skedde en tydlig återgång, inte minst hos simhallarna. Nämnden är intäktsberoende och för förvaltningens ekonomiska situation är det viktigt att den positiva utvecklingen fortsätter trots den ekonomiska oro som för närvarande finns i omvärlden med ökade priser och räntor samt risk för en eventuell lågkonjunktur. Under budgetperioden planeras flera simhallsupprustningar som därutöver kommer att få stor inverkan på intäkter och verksamhet.

Flera faktorer börjar samtidigt få allt större påverkan på förvaltningens ekonomiska förutsättningar att bibehålla kvalitet och omfattning på verksamheten. Förvaltningens kostnader totalt har redan tidigare utgjorts av en hög andel fasta kostnader där det är svårt att spara, inte minst när det gäller lokalkostnader. Snarare finns ett behov av fler anläggningar och det planeras för många nya inom idrottsmiljarden. Under budgetperioden kommer andelen kostnader som består av hyra, kapitalkostnader och energikostnader att öka. Därutöver är personalkostnaden den största kostnaden och en grundbemanning krävs för att säkra verksamheten inklusive öppettider i befintliga och nya anläggningar.

Att inrymma stora prisökningar, energikostnadsökningar, lönerevision, behov av digital utveckling och ökade kapitalkostnader är inte längre möjligt utan att det skulle innebära stor påverkan på utbud och kvalitet i verksamheten, både i befintliga och nya anläggningar. Förvaltningen ser därmed ett behov av ett ekonomiskt tillskott om det ska vara möjligt att säkra kvalitet och omfattning på utbud i den löpande basverksamheten. Behoven beskrivs under

kommande avsnitt. Om allt för stora besparingar görs kan dessutom intäkterna påverkas negativt.

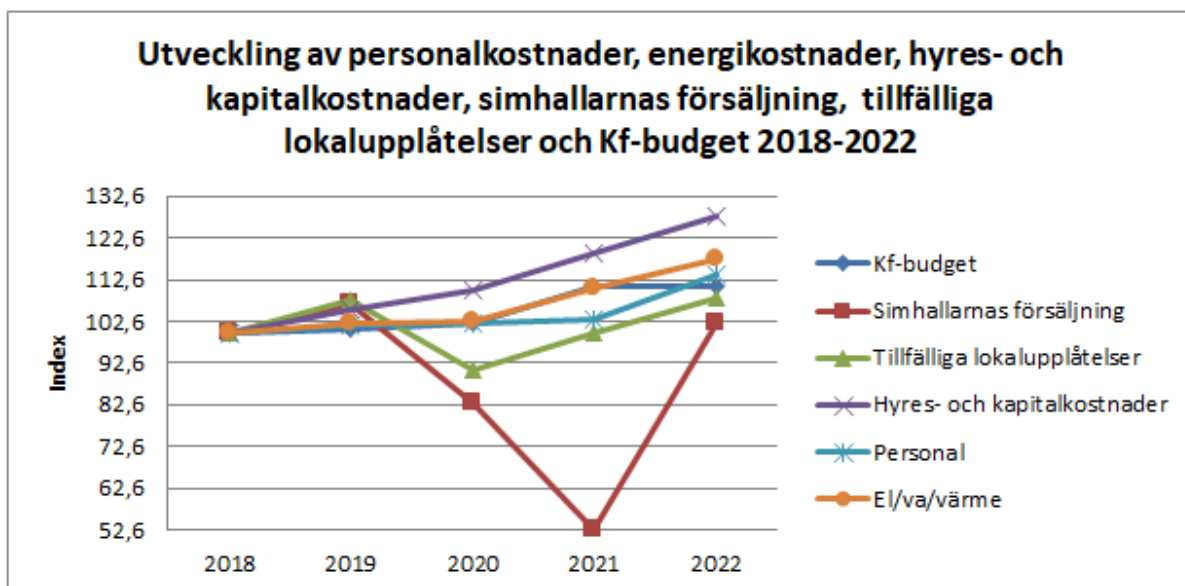
Även inom investeringsbudgeten finns ett stort behov av utökad ram till inventarier och maskiner till nya anläggningar samt befintlig verksamhet till följd av ökade priser men även på grund av att antalet anläggningar ökat de senaste 10-15 åren. Därutöver finns ett behov av investeringsmedel till några angelägna projekt inom friluftsverksamheten.

Förvaltningen ser ett behov av en revidering av taxor, men eftersom en stor del av verksamheten är mycket subventionerad eller sker till nolltaxa ger det bara delvis ett bidrag till att täcka kostnadsökningar.

3.1 Drift

Intäkts- och kostnadsutveckling 2018-2022

Diagrammet och tabellen nedan visar utvecklingen under åren 2018-2022 för personalkostnader, energikostnader, simhallarnas försäljningsintäkter, hyres- och kapitalkostnader och tillfälliga lokalupplåtelser jämfört med kommunfullmäktiges budget.

Mnkr

Intäkt-/kostnadsslag*	2018	2019	2020	2021	2022
Kf-budget	714,3	718,2	729,2	792,7	792,7
Simhallarnas försäljning	140,4	150,2	116,2	74,2	143,5
Tillfällig lokalupplåtelser	103,5	111,4	94,0	103,3	112,0
Hyres- och kapitalkostnader	416,3	438,6	457,2	494,3	531,5
Personal	252,1	256,2	257,5	260,2	286,3
El/va/värme	80,8	82,4	82,9	89,4	95,1

* I simhallarnas försäljning ingår försäljning av årskort, engångskort, rabattkort, varor, kurser, simskola m.m. Tillfälliga lokalupplåtelser består huvudsakligen av planhyror.

Större delen av nämndens nettobudgetökning de senaste åren beror på ökade hyreskostnader och personalkostnader. Under 2021 var inte ökningen av personalkostnader så stor till följd av minskad verksamhet på grund av pandemin. Ökningen av intäkter för planhyror till och med 2019 beror främst på att nya idrottshallar tillkommit. Planhyrorna för 2020-2022 har påverkats av pandemin. Ökningen av simhallarnas försäljning 2018-2019 beror främst på att anläggningar öppnat åter efter att varit stängda för renovering. Under 2020-2021 föll intäkterna för simhallarnas försäljning kraftigt till följd av pandemin, under 2022 började intäkterna återhämta sig igen.

Driftbudgetkonsekvenser av pågående och planerade investeringar hos fastighetsnämnden samt övriga projekt

Hyreskostnader för anläggningar 2022-2026

Hyreskostnaderna, exklusive skolersättning, som är den kostnad som beräknas öka mest under perioden uppgick till 477,2 mnkr i bokslut 2022. Till och med 2026 beräknas hyrorna öka med 315,3 mnkr. Av ökningen står hyror till fastighetsnämnden för 116,8 mnkr och till övriga hyresvärdar för 102,5 mnkr. I tabellen nedan visas beräknad ökning 2022-2026.

Mnkr	2022	2023	2024	2025	2026
Fastighetsnämnden	431,6	527,6	668,0	662,3	644,4
Övriga hyresvärdar	45,6	53,0	64,8	92,3	148,1
Totalt:	477,2	580,6	732,8	754,6	792,5

Ökningen av hyreskostnader till fastighetskontoret beror främst på effekterna av genomförda projekt. I kostnaderna för 2024-2026 ingår cirka 100-120 mnkr per år för ej aktiverbara utgifter, vilket beror på ändrade redovisningsprinciper som gör att alla kostnader inom vissa projekt inte får belasta investeringsbudgeten. Kostnaderna som avses gäller framför allt projekten upprustning och Eriksdalsbadet och Husbybadet.

I ökade kostnader till övriga hyresvärdar ingår effekten av projekten idrottshallar i Ulvsunda/Gjutmästaren, Tellusborgshallarna, ishallar på Sättra IP och en ny hall i Slakthusområdet. Därutöver ingår även en planerad inhyrning av ett till våningsplan i Rinkebyhallen från SISAB. Från och med kvartal 2 2026 beräknas hyran för Liljeholmshallarna falla bort.

Övriga driftbudgeteffekter 2024-2026

Övriga kostnader inom driftbudgeten beräknas öka med 48,0 mnkr och intäkterna med 9,1 mnkr. Nettokostnadsökningen om 38,9 mnkr beror främst på projekten Tellusborgshallarna, idrottshallarna i Ulvsunda/Gjutmästaren, Sättra ishallar, idrottshall i slakthusområdet, ny ishall på Hagsättra IP samt ytterligare fyra nya idrottshallar.

I ovan beräknade effekter ingår nästan inga effekter på driftbudgeten av stängda anläggningar under den tid upprustningsprojekt pågår. Detta gäller framför allt upprustning av Eriksdalsbadet, Vällingby sim- och idrottshall, Brännkyrka idrottshall samt eventuellt Husbybadet. Eriksdalsbadet har mycket personal och står för en mycket stor del av förvaltningens simhallsintäkter. Att beräkna effekten och hur kunder, intäkter och kostnader påverkas och när de påverkas är svårt på förhand innan projektet kommit längre. Förvaltningen kommer att behöva återkomma i samband med verksamhetsplan 2024 och kommande budgetunderlag. I upptagna

effekter ovan ingår endast en uppskattad minskad intäkt avseende Eriksdalsbadet om 3 mnkr 2024.

I *bilaga 1* redovisas uppskattade övriga driftbudgeteffekter av planerade projekt som är klara 2024 och helårseffekterna av dessa 2025. Ökade hyror ingår för hela perioden 2024-2026.

Energikostnader

Idrottsförvaltningen har alltid strävat efter en effektivare energianvändning vid stadens idrottsanläggningar och har under de senaste åren kontinuerligt initierat energieffektiviseringsprojekt i syfte att minska klimatpåverkan från idrottsverksamheten samt nämndens energiförbrukning och kostnader.

De senaste fem åren har idrottsförvaltningens energikostnad ökat med cirka 14 procent till 95 mnkr år 2022. Ökningen hade blivit betydligt större utan genomförda effektiviseringsinsatser. Under samma period har förvaltningens idrottsyta med tillförd energi ökat med cirka 15 procent till cirka 356 000 kvadratmeter samtidigt som energin blivit dyrare. Elpriserna har ökat med 18 procent, fjärrvärmen med 8 procent och vatten med 22 procent. Därutöver har införandet av nolltaxa året runt bidragit till ett högre nyttjande av idrottsanläggningarna, som i sin tur medfört ökad energiförbrukning och kostnader.

Sedan 2022 har den rådande situationen i omvärlden haft en stor påverkan på energitillgången i Europa vilket lett till globalt ökade energipriser. Det är framför allt elpriserna som har påverkats mest. Det har även haft en direkt inverkan på elnäts-, fjärrvärme- och vattenpriser. För staden och idrottsnämnden innebär detta att elpriserna för 2023 blev 100 procent dyrare i förhållande till elpriset år 2022. Stadens elpris 2023 på ca 0,67 kr per kilowatt bedöms ändå vara lågt i förhållande till de aktuella elpriserna i landet.

De ökade energipriserna medför att förvaltningens energikostnad beräknas bli cirka 30 mnkr dyrare 2023. Idrottsförvaltningen har därför vidtagit flera större åtgärder med målsättningen att minska energiförbrukningen och kostnaden, utan eller med minimal påverkan på idrottsverksamheten. Förvaltningen har även intensifierat effektiviseringsarbetet genom att initiera flera energieffektiviseringsprojekt, internt och inom fastighetsnämndens budget.

Förvaltningens bedömning är att energieffektiviseringsåtgärder med minimal påverkan på idrottsverksamheten inte kommer att täcka den utökade energikostnaden. Beaktat genomförda och planerade åtgärder uppskattar förvaltningen att ett tillskott om cirka 25 mnkr behövs 2024. Utan ett tillskott krävs energieffektiviseringar som får större påverkan framför allt på energikrävande verksamheter, alternativt skulle andra åtgärder krävas som även det skulle få stor påverkan på verksamheten i form av minskat utbud, sänkt kvalitet, minskade öppettider med mera.

Friluftsverksamhet

I kommande avsnitt om investeringar lyfts ett önskvärt projekt upp som innebär en förlängning av konstsnöspåret i Ågesta friluftsområde. Om detta genomförs skulle det medföra utökade drift- och skötselkostnader när det är på plats. Projektet och övriga projekt som beskrivs i avsnittet om investeringar, som inte inryms i den långsiktiga investeringsplanen skulle även medföra ökade kapitalkostnader.

Fiskevård

Fiskevårdens roll för friskare sjöar, vattendrag och hav har blivit allt viktigare för att nå de klimatmål som är satta. Idrottsförvaltningen har länge arbetat för att skapa friska fiskebestånd och för att skapa möjligheter för Stockholmarna att exempelvis kunna fiska gös i Mälaren, havsöring i Saltsjön samt kräfter i insjöarna

Staden kan göra mycket för att förbättra livsmiljöerna för olika fiskarter. Genom att förbättra fiskbestånden skapas även nya friluftsmöjligheter, näringar och tryggheten att ha tillgång till den resurs som fisken utgör.

I Stockholm satsas det mycket på fiskevård under de kommande åren. Flera projekt pågår och planeras under kommande period. Ett av dessa är årlig kompensationsutsättning av havsöringar och lax i Strömmen samt gädda i våtmarker. Förvaltningen samverkar med och ger råd inom området till stadens förvaltningar och föreningsliv.

Fiskevården inom Stockholms stad är till störst del externfinansierad. Uppdraget har finansierats med statsbidrag, projektmedel och externa intäkter, men till följd av ökade kostnader skulle förvaltningen se en budgetsatsning på cirka 1 mnkr som önskvärd för att bibehålla nivån på verksamheten och kunna utveckla verksamheten ytterligare.

Idrottsplatser och sportfält

Sedan ett antal år tillbaka har uppdragen för avdelningen för idrottsverksamhet utomhus utökats utan att resurserna utökats i samma omfattning. Det har tillkommit fler konstgräsplaner och med beslutet att 0-taxan gäller året runt för barn och ungdomar har intresset för att träna på vintern ökat. Det innebär att fler fotbollsplaner ska snöröjas under vintersäsongen. Beslutet innebär även att ishallssäsongen utökas när fler barn och ungdomar vill träna, spela cuper och arrangera läger under sommarhalvåret.

Utbudet av vinteraktiviteter har utökats de senaste åren. När det finns natursnö är förväntningarna att skidspår ska finnas på så många ställen som möjligt. Antal snökanoner har utökats och snötillverkning sker framför allt på Ågesta, Stadion, Gärdet och Spånga IP.

Med fler uppdrag krävs det mer utrustning och maskiner men även behovet av underhåll av maskinerna och utrustningen ökar samt tiden för personalens fordons- och utrustningsvård.

För att klara ovanstående utökningar har förvaltningen organiserat sig i så kallad stordrift.

Förvaltningen ser dock att alla dessa uppdrag inte kan genomföras med nuvarande resurser. Utökningen har skett succesivt och organisationen har ställt om utefter de ökade kraven men nu är verksamheten i ett läge som innebär att antingen behövs mer resurser eller reducering av uppdragen.

För att införa bättre arbetstidsscheman och klara av den ökade verksamheten, utöver den som består av nya anläggningar som ingår i *bilaga 1*, krävs en resursförstärkning med 12 personer inom hela avdelningen för idrottsverksamhet utomhus. Detta motsvarar cirka 6 mnkr.

IT-kostnader

Som tidigare nämnts finns ett stort behov av nya moderna verksamhetssystem och e-tjänster som ger bra förutsättningar för verksamheten att utföra sitt arbete samt för att möta kunders krav. Under 2022 fortsätter arbetet med upphandling av nytt systemstöd för boknings- och

föreningsstödsprocessen. Vidare fortgår utveckling av ett nytt systemstöd för hantering av båtplatskö. Under införandet kommande 1-2 år beräknas ovanstående utveckling ge förvaltningen ökade implementeringskostnader om 5-10 mnkr per år. När systemen är på plats beräknas årliga driftkostnader öka med 1-3 mnkr per år.

Ansvar för arrenden, intäkter och kostnader

I kommunfullmäktiges budget 2021 fick fastighetsnämnden och idrottsnämnden ett gemensamt uppdrag att utreda hur idrottsnämndens arrenden kan överföras till fastighetsnämnden för att renodla båda nämndernas verksamhet. Det pågår diskussioner om att överföra cirka 15 avtal som tillsammans har en intäkt om cirka 0,4 mnkr, en del är redan överförda. När avtalen överförs kommer idrottsnämndens intäkter minska med motsvarande. Utöver direkta kostnader ser förvaltningen att en möjlig konsekvens av en överföring av arrenden är att avgifterna för de som arrenderar marken kan komma att öka i vissa fall. Förvaltningen ser då att kostnaderna för hyresstöd till föreningar som arrenderar mark sannolikt kommer att öka med uppskattningsvis 3-4 mnkr.

Kapitalkostnader

Utvecklingen av nämndens kapitalkostnader, motsvarande den långsiktiga investeringsplanen, redovisas i *bilaga 1*.

Idrottförvaltningen ser det allt svårare att inrymma ökade kapitalkostnader för befintlig investeringsplan till följd av höjd internränta och ser även ett behov av en utökad investeringsplan för maskiner och inventarier. Behovet av en utökad plan för maskiner och inventarier beror till stor del på att antal anläggningar utökats mycket under den senaste 10-årsperioden, men även på utbyten av fordon av miljöskäl som beskrivs under avsnittet om investeringar. En utökning utöver investeringsplanen skulle medföra att kapitalkostnaderna ökar. Det handlar mycket om att byta ut verksamhetskritisk utrustning och förvaltningen skulle ha svårt att inrymma ökningen av kapitalkostnader inom ram genom andra effektiviseringar utan att verksamheten påverkas.

Utöver ovan finns även ett behov av ökade investeringar inom friluftsverksamheten, som även de skulle medföra ökade kapitalkostnader.

Taxor

Från och med 2022 har de föreningar som uppfyller kriterierna för nolltaxa rätt till nolltaxa året runt. Detta gör att efterfrågan ökar under ickesäsong. Fler anläggningar måste vara öppna under längre tid och då ökar även nyttjandet. Utöver ovan nämnda schemaförstärkning för utomhusidrotten ökar även el och fjärrvärmekostnader. Kvarvarande avtal med ishallsföreningar kan eventuellt medföra ett behov om kompensation i den mån avtalsförutsättningarna påverkats.

I nästa taxeärende kommer förvaltningen analysera nolltaxans påverkan på ekonomin. När nolltaxa året runt infördes var nämndens ambition att möjliggöra fysisk aktivitet för fler, där barn och unga inte skulle behöva välja bort idrottsaktiviteter på grund av extra avgifter när det inte är säsong. I kommande taxeärende kommer en utvärdering av detta att inkluderas.

Det finns även ett behov av att se över samtliga taxor, om de är konstruerade på rätt sätt och ligger på rätt nivå i förhållande till lagar, kommunfullmäktiges riktlinjer, de politiska målen

samt olika verksamheters kostnader. Kostnaderna har ökat kraftigt sedan den senaste revideringen av taxor gjordes till följd av ökade priser, inte minst för energi.

3.2 Investeringar

Enligt kommunfullmäktiges budget 2023 uppgår idrottsnämndens investeringsplan till 33,6 mnkr 2024, 32,6 mnkr 2025 och 2026.

Det är viktigt för driften av anläggningarna att maskiner och inventarier successivt kan bytas ut. Idrottsnämndens maskinpark är relativt gammal och kostnaderna för reparationer och underhåll är höga. Utöver att kontinuerligt byta ut maskiner och inventarier i befintliga anläggningar tillkommer utrustning i nya anläggningar. Detta medför att mindre resurser kan läggas på reinvesteringar i det befintliga beståndet. Antalet anläggningar har ökat kraftigt de senaste 10-15 åren vilket gör att behovet av reinvesteringar i befintligt bestånd ökar, samtidigt som vissa punktinsatser krävs i närtid. Enligt budget 2023 uppgår nämndens budget för maskiner och inventarier 2024-2026 till 17,0 mnkr per år.

För att kunna inrymma utbyte av befintliga inventarier, maskiner och fordon ser idrottsförvaltningen ett behov av utökade medel för detta. Prisökningarna som sker bidrar också till behovet av utökning för att kunna reinvestera i ovan nämnda verksamhetskritiska utrustning, exempelvis ismaskiner, traktorer, skurmaskiner, passagesystem och gymnastikutrustning. Utöver att det krävs för en effektiv drift krävs även utökade medel för att uppnå målen i beslutad miljöhandlingsplan, exempelvis för att byta ut äldre arbetsfordon och maskiner. I upptagna behov nedan ingår 5 mnkr för utbyte av fordon som förvaltningen anser utgör miljöinvesteringar och dessa redovisas i *bilaga 2*.

Förvaltningen ser ett behov av en utökad ram om 25 mnkr till 42 mnkr för reinvesteringar av befintlig utrustning för att säkra verksamheten som bedrivs. Detta skulle medföra ökade kapitalkostnader om cirka 2,8 mnkr 2024, 5,8 mnkr 2025 och 8,9 mnkr 2026.

Utöver ovanstående behov av att ersätta befintlig utrustning finns ett utökat behov till följd av nya anläggningar som tillkommer och de upprustningar av utomhusbad, simhallar med mera som planeras. Detta gäller inte minst nya anläggningar som kommer att hyras av andra hyresvärdar än fastighetsnämnden där gränsdragningslistorna ser annorlunda ut, exempelvis idrottshallar i Ulvsunda, Tellusborgshallarna, Sättra ishallar och idrottshall i Slakthusområdet.

Förvaltningen ser ett utökat behov avseende nya och upprustade anläggningar om 10,6 mnkr 2024, 29,3 mnkr 2025 och 23,0 mnkr 2026.

Totalt behov av budget för befintliga anläggningar och nya uppgår därmed till 52,6 mnkr 2024, 71,3 mnkr 2025 och 65,0 mnkr 2026 att jämföra med de 17,0 mnkr som ligger i plan enligt KF-budget 2023.

Det utökade behovet av maskiner och inventarier som beskrivs ovan är det behov som förvaltningen ser som mest prioriterat, men utöver detta finns även ett stort behov inom friluftsverksamheten som inte inryms inom den långsiktiga investeringsplanen vid sidan av planerat underhåll. Nedan beskrivs de behov som förvaltningen bedömer är mest prioriterat inom friluftsverksamheten.

Ställverket i Hammarbybacken är mycket gammalt och förvaltningen ser ett stort behov av att byta ut detta. Förvaltningen har under 2023 inlett en utredning och uppskattar investeringen för att genomföra projektet 2024 till 3,0 mnkr.

Fortsatt utveckling av Ågesta friluftsområde med bland annat VA anslutning, omklädningsrum, asfalterad parkering och toaletter behövs. Uppskattade utgifter för det är 2,5 mnkr 2024, 4,0 mnkr 2025 och 8,0 mnkr 2026. I Ågesta behöver nämnden långsiktigt få fram vatten och avlopp, toaletter och en större parkering. Fastighetsnämnden är markägare och ansvarar för Bonäsvägen som behöver upprustas och där eventuellt VA-ledningarna kan dras. Det medför att alla projekt påverkar varandra och ett helhetsgrepp behöver tas tillsammans med fastighetsnämnden.

Vidare finns ett önskemål om att förlänga befintligt konstsnöspår. Nuvarande spår är mycket populärt och välbesökt, uppskattad utgift för att genomföra detta under 2024-2025 uppgår till cirka 46 mnkr.

En upprustning av ridstigar i Sättra, Åkeshov och Farsta är välbehövlig. Uppskattad utgift för detta uppgår till 1,5 mnkr 2024 och 4,0 mnkr 2025.

Slutligen finns ett behov av en ponton till Söderbysjön i Nackareservatet. Det är en populär badplats för stockholmarna och har de senaste åren uppdaterats med större sandstrand, toalett, bänkar och grill. En badponton i vattnet skulle vara ett populärt tillskott. Uppskattad utgift 2024 är 0,5 mnkr.

Allt som allt skulle ovan nämnda behov ge utökade årliga kapitalkostnader om cirka 13,8 mnkr avseende utökad budget för maskiner och inventarier samt 4,6 mnkr för önskad utökning av friluftbudgeten.

4 Lokalförsörjningsplan

Stockholm ska fortsätta utvecklingen mot en levande, inkluderande, öppen och modern idrotts- och evenemangsstad. Målet med lokalförsörjningsplanen är att använda stadens resurser på bästa sätt. Så långt det är möjligt ska lokaler för idrott samnyttjas med andra verksamheter så som skolidrott. Lokalförsörjningsplanen är ett verktyg för att staden ska kunna planera det långsiktiga behovet av lokaler. Den ska ge en samlad bild av stadens lokalförsörjning och utgör ett viktigt led i arbetet med att uppnå ett effektivt resursutnyttjande. Stadens investeringar i nybyggnation görs för att lösa långsiktiga behov som inte kan tillgodoses inom befintligt bestånd.

Ett växande Stockholm innebär att efterfrågan på idrottsanläggningar och ytor för fysisk aktivitet kommer att öka ytterligare till följd av förväntad befolkningsökning. Samtidigt är behovet av ytterligare anläggningar redan idag större än utbudet vilket innebär att det behöver tillkomma nya anläggningar i såväl befintliga områden som i delar av staden där mer omfattande stadsutveckling planeras. Eftersom underskottet på idrottsanläggningar är så stort kommer det ta många år att bygga ikapp. Anläggningar och ytor för fysisk aktivitet behövs för många olika typer av idrotter och aktiviteter. Stadens målsättning är att kunna erbjuda idrottsanläggningar som passar alla oavsett ambitionsnivå eller önskad organisationsform. Parallellt med befolkningsökningen har också önskemålen från olika idrotter om att kunna utöva respektive

idrott året om blivit fler de senaste åren vilket ställer andra krav på anläggningarna. Vid sidan om att planera för nya anläggningar i den omfattning som krävs finns också behov av att underhålla och reinvestera i befintliga anläggningar så att det anläggningsutbud som finns idag kan bibehållas och utvecklas.

De nya anläggningar som planeras ska tillgodose den föreningsorganiserade idrottens behov, men därutöver är det viktigt att planeringen även tar stor hänsyn till anläggningar som nyttjas för idrott i andra organisationsformer samt egenorganiserad spontanidrott och motion.

Behovet av nya anläggningar beräknas med hjälp av nyckeltal för de vanligaste anläggnings-typerna. Idrottsförvaltningen har arbetat med en översyn av nyckeltalen, där större hänsyn tas till den enskilda anläggningens storlek och därigenom dess bidrag till den totala anläggningskapaciteten. Våren 2022 tog kommunfullmäktige beslut om *Strategi för idrottsanläggningar 2022-2026*. Strategin är framtagen i dialog med Stockholms idrottsförbund och specialdistriktförbunden. Nyckeltal innefattar de anläggningskategorier där det finns en tillräckligt stor volym parallellt med ett visst mått av standardisering. Det bör noteras att man med hjälp av dessa nyckeltal kan identifiera en del av det totala anläggningsbehovet, men att det därutöver finns många typer av anläggningar och ytor för vilka det också finns behov. Detta gäller till exempel spontanidrottsytor samt olika typer av specialanläggningar för specifika idrotter.

Idrottsnämnden har ett nära samarbete med utbildningsnämnden och planerar gemensamt för framtida lokaler för bägge nämndernas behov. Idrottsnämnden har, i likhet med staden i stort, också i uppgift att verka för att möjliggöra extern finansiering av nya anläggningar och lokaler som ett komplement till de investeringar staden planerar för.

Idrottsnämnden hyr majoriteten av alla idrottsanläggningar av fastighetsnämnden men har även hyresavtal med andra fastighetsägare, bland andra Förvaltnings AB Lunden, Rikspolisstyrelsen, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och Akademiska Hus.

4.1 Sammanfattning

Behovet av nya anläggningar beräknas med hjälp av nyckeltal för de vanligaste anläggnings-typerna. Idrottsförvaltningen har arbetat med en översyn av nyckeltalen, där större hänsyn tas till den enskilda anläggningens storlek och därigenom dess bidrag till den totala anläggningskapaciteten. Våren 2022 tog kommunfullmäktige beslut om *Strategi för idrottsanläggningar 2022-2026*. Strategin är framtagen i dialog med Stockholms idrottsförbund och specialdistriktförbunden. Nyckeltal innefattar de anläggningskategorier där det finns en tillräckligt stor volym parallellt med ett visst mått av standardisering. Det bör noteras att man med hjälp av dessa nyckeltal kan identifiera en del av det totala anläggningsbehovet, men att det därutöver finns många typer av anläggningar och ytor för vilka det också finns behov. Detta gäller till exempel spontanidrottsytor samt olika typer av specialanläggningar för specifika idrotter.

Nyckeltalen för samtliga berörda anläggningstyper har tagits fram utifrån att det idag råder ett underskott av anläggningar. Behoven redovisas nedan för staden sammantaget till år 2031. Eftersom det idag råder ett underskott föreligger ett behov av att till 2031 hantera både det underskott som finns idag samt behovet av tillkommande anläggningar utifrån prognosticerad befolkningsökning.

Enligt framtagna nyckeltal är behovet för hela staden till 2031 enligt befolkningsprognos 2022 följande:

15,75 konstgräsplaner

24,5 idrottshallar

6,5 ishallar (exklusive befintliga ishallar som behöver ersättas under perioden)

3 nya simhallar samt kapacitetsökning i de simhallar som rustas upp alternativt ersätts.

1 friidrottsanläggning

Samplanering för fullstora idrottshallar sker för att för utbildningsnämndens del säkerställa förfoganderätten dagtid och för idrottsnämndens del säkerställa möjligheterna för föreningslivet på kvällar och helger. Beslut om samplanering tas i genomförandebeslut i respektive nämnd. Uppdraget kring samplanering innebär att SISAB, fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och idrottsnämnden har ett nära samarbete för planering av fullstora hallar. Idrottshallar som i nuläget är aktuella för samplanering är bland annat Björnboda och Stora Sköndal. Vid samplanering uppstår ibland problem med att idrottsbehovet och skolbehovet skiljer sig åt tidsmässigt, vilket till viss del beror på det bedömda underskottet av idrottshallar i olika delar av staden. Detta är en fråga som förvaltningarna kontinuerligt arbetar med. För att tillgodose behovet av skolplatser kan tidsplanen för idrottshallar behöva anpassas efter utbildningsnämndens tidsplan för nya skolor. I vissa fall bör det dock kunna studeras om det ur ett ekonomiskt och stadsbyggnadsmässigt perspektiv kan vara möjligt att uppföra idrottshallar innan byggnation av skola sker. Det kan i vissa fall krävas att projekten tas över av fastighetskontoret eller att tillfälliga hallar uppförs.

4.2 Planeringsförutsättningar

Våren 2022 tog kommunfullmäktige beslut om *Strategi för idrottsanläggningar 2022-2026*. Strategin är framtagen i dialog med Stockholms idrottsförbund och ett antal av specialidrottsförbunden.

Strategi för idrottsanläggningar 2022-2026 är en utgångspunkt för planering och prioritering när staden bygger nya idrottsanläggningar i Stockholm. För att tillgodose de behov av anläggningar som identifierats i denna strategi behövs samverkan såväl inom stadens organisation som med idrottsrörelsen och det privata näringslivet. Tillgång och närhet till anläggningar och ytor för fysisk aktivitet är en av nycklarna för att nå Stockholms stads mål om ökad fysisk aktivitet. Stadens idrottsanläggningar ska, genom att vara funktionella, väl underhållna och lättillgängliga, bidra till att sänka trösklarna för fler stockholmare att vara fysiskt aktiva. I Stockholm ska det finnas en bredd i anläggningsutbudet för att tillvarata alla invånares intressen och önskemål. Stockholm ska erbjuda idrottsanläggningar för bredd-, motions- och spontanidrott där en del av anläggningarna även ska kunna användas för tävlingsidrott på hög nivå. Stadens anläggningar ska finnas till för alla och syfta till att möjliggöra för fler stockholmare att börja idrotta eller motionera. Stockholms stads strategi för idrottsanläggningar syftar därför också till att öka jämställdheten och minska ojämlikheten bland de som är fysiskt aktiva. Strategin är uppdelad i fyra huvuddelar där det inledande avsnittet beskriver ett urval av andra

styrdokument i staden som berör strategin för idrottsanläggningar. I strategins andra del identifieras de strategier som på ett övergripande plan genomsyrar arbetet med att utveckla utbudet av idrottsanläggningar. Den tredje delen beskriver behovsanalysen för olika typer av idrottsanläggningar, vilken följs av en fjärde del som redogör för de arbetssätt och inriktningar som staden ska arbeta efter för att utveckla utbudet av idrottsanläggningar.

Stadens strategi för idrottsanläggningar är en av pusselbitarna för att dels bidra till att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030 gällande social-, ekonomisk- och miljömässig hållbarhet och dels nå målet om ökad fysisk aktivitet som definierats i det idrottspolitiska programmet. För att förbättra folkhälsan genom fysisk aktivitet riktas särskilt fokus mot grupper som idag är inaktiva utifrån jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. De övergripande strategier som presenteras i strategin i form av jämställdhet, jämlikhet, klimat och miljö samt bredd i utbud ska genomsyra stadens arbete med anläggningsutbudet och finnas med genomgående i övriga delar av strategin. I de fall målkonflikter uppstår vid exempelvis prioriteringar mellan olika anläggningstyper ska stadens idrottspolitiska program tillsammans med de övergripande strategierna vara vägledande för att bidra till långsiktig måluppfyllelse.

4.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Nämndens totala hyreskostnader för anläggningar och förvaltningskontor uppgår till 585,2 mnkr i verksamhetsplan 2023. I tabellen nedan redovisas beräknade förändringar av hyreskostnaderna under åren 2024-2026.

Mnkr	2023	2024	2025	2026
Fastighetsnämnden	527,6	668,0	662,3	644,4
Övriga hyresvärdar	53,0	64,8	92,3	148,1
Förvaltningskontor	4,6	4,6	4,6	4,6
Totalt:	585,2	737,4	759,2	797,1
Förändring jämfört med 2023		152,2	174,0	211,9

Ökningen av hyreskostnaderna består främst av hyror till fastighetsnämnden där främst förändringar i kapitalkostnader för pågående och planerade investeringar ger årliga hyreshöjningar. Under åren 2024-2026 ingår också cirka 100-120 mnkr per år i ej aktiverbara utgifter. Hyrorna till fastighetsnämnden beräknas öka med 116,8 mnkr totalt mellan åren 2023 och 2026.

För inhyrda anläggningar hos övriga hyresvärdar tillkommer också ökade kostnader för inhyrning. Det gäller främst hyror till SISAB, St:Erik Markutveckling AB (Idrottslokaler i Ulvsunda) samt för Tellusborgshallarna, Sätra ishallar och idrottshall i Slakthusområdet där avtal tecknats med externa aktörer. Nämndens nuvarande hyreskontrakt för Liljeholmshallarna upphör 31 mars 2024. Förvaltningen kommer att föreslå att en förlängning av 2 år görs av avtalet för Liljeholmshallarna. För övriga anläggningar beräknas normal indexuppräknning.

Utvecklingen av hyreskostnader åren 2026-2032 samt 2033-2041 kommer främst påverkas av storleken på den långsiktiga investeringsplanen för idrottsanläggningar hos fastighetsnämnden samt på hur många idrottshallar nämnden på sikt kommer att hyra av SISAB och andra hyresvärdar.

4.4 Samverkan

Uppdraget kring samplanering innebär att SISAB, fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och idrottsnämnden har ett nära samarbete för planering av fullstora hallar. Samplanering innebär att för utbildningsnämndens del säkerställa förfoganderätten dagtid och för idrottsnämndens del att säkerställa möjligheterna för föreningslivet på kvällar och helger. Beslut om samplanering tas i genomförandebeslut i respektive nämnd. Vid samplanering uppstår ibland problem med att idrottsbehovet och skolbehovet skiljer sig åt tidsmässigt, vilket till viss del beror på det bedömda underskottet av idrottshallar i olika delar av staden. Detta är en fråga som förvaltningarna kontinuerligt arbetar med. För att tillgodose behovet av skolplatser kan tidsplanen för idrottshallar behöva anpassas efter utbildningsnämndens tidsplan för nya skolor. I vissa fall bör det dock kunna studeras om det ur ett ekonomiskt och stadsbyggnadsmässigt perspektiv kan vara möjligt att uppföra idrottshallar innan byggnation av skola sker. Det kan kräva att projekten uppförs av fastighetskontoret istället för SISAB eller att tillfälliga idrottshallar uppförs.

Idrottshallar som i nuläget är aktuella för samplanering redovisas i nedanstående tabell per stadsdelsområde.

SDO	Samplaneringsprojekt
Enskede-Årsta-Vantör	Ny F-9 skola och idrottshall inom Årstafältet 1
Enskede-Årsta-Vantör	Ny F-9 skola och sim- och idrottshall inom Årstafältet 2
Enskede-Årsta-Vantör	Ny gymnasieskola samt idrottshall i Slakthusområdet
Enskede-Årsta-Vantör	Ny skola "Svedjaren"/Hagsätra IP inom program Rågsved-Hagsätra
Farsta	Ny F-9 skola inom Stora Sköndal samt idrottshall i området.
Hägersten-Älvsjö	En ny skola och idrottshall inom programmet för Älvsjö-Örby
Hägersten-Älvsjö	Tillbyggnation av Nybohovsskolan samt ny idrottshall
Hässelby-Vällingby	Björnbodaskolan. Befintliga skollokaler ersätts med en ny F-9 skolbyggnad samt idrottshall
Norrmalm	Ny gymnasieskola till Hagastaden samt idrottshall
Rinkeby-Kista	Ny F-9 skola och idrottshall vid Dalhagens bollplan
Skarpnäck	Ny idrottshall Skarpnäcks skola
Skarpnäck	Ny idrottshall vid Nytorps gårde. Hammarbyskolan Södras rivs när hallen blir färdig.
Spånga-Tensta	Ny skola och idrottshall för Bromstensstaden
Skärholmen	Ny skola Vårbergsvägen. Idrottshall färdigställs 2026. Skolan har ingen egen idrott, är i behov av förhyrning nya hallen
Södermalm	Ny skola och idrottshall inom programmet för Henriksdalshamnen/Nordöstra Sjöstaden
Östermalm	Ny skola och sim- och idrottshall i Loudden
Östermalm	Ny skola och idrottshall i Frihamnen
Östermalm	Ny idrottshall i Hjorthagen

I tabellen ovan förekommer ett antal möjliga projekt där idrottsförvaltningens respektive utbildningsförvaltningens behov skiljer sig åt tidsmässigt. SISAB har meddelat att de inte ser det som möjligt att uppföra idrottshallar innan byggnation av skola sker, vilket medför att ett eventuellt tidigareläggande av ett hallprojekt förutsätter att detta övergår till annan aktör inom staden. De samplaneringsprojekt i listan ovan, där det med hänsyn till förhållandena på platsen eventuellt skulle kunna vara möjligt att tidigarelägga bygget av idrottshall innefattar:

- Tillbyggnation av Nybohovsskolan samt ny idrottshall
- Ny gymnasieskola till Hagastaden samt idrottshall
- Björnbodaskolan. Befintliga skollokaler ersätts med en ny F-9 skolbyggnad samt idrottshall
- Ny F-9 skola och idrottshall vid Dalhagens bollplan

Idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tidigare samplanerat en ny idrottshall i anslutning till ny skola i Steningeparken i Årsta. Med hänsyn till reviderade elevprognoser är det emellertid inte längre aktuellt att bygga en skola på platsen. Då idrottsförvaltningens behov av ny idrottshall i området är fortsatt stort, så kan det vara intressant att studera om byggnation av en idrottshall på platsen skulle kunna övergå till fastighetskontoret. Det geografiska läget nära innerstaden medför också att en idrottshall på denna plats kan bidra till att avlasta

andra stadsdelsområden där det är svårt att fullt ut tillgodose behovet av idrottshallar.

4.5 Kommunal verksamhet - annan än pedagogisk verksamhet

4.5.1 Nuläge 31 januari 2023

I takt med att staden växer behöver också antalet idrottsanläggningar bli fler för att kunna möta upp en ökad efterfrågan. Tillgången på olika anläggningstyper varierar idag mellan de olika stadsdelsområdena och det finns idag ett underskott av vissa anläggningstyper inom stadens olika delar. De nya anläggningar som planeras ska tillgodose den föreningsorganiserade idrottens behov, men även ta hänsyn till den typ av anläggningar som i huvudsak nyttjas för idrott i andra organisationsformer inklusive egenorganiserad idrott och motion. Behovet av nya anläggningar beräknas med hjälp av nyckeltal för de vanligaste anläggningstyperna. Idrottsnämnden har ett nära samarbete med utbildningsnämnden och planerar gemensamt för framtida lokaler för bägge nämndernas behov.

Idrottsförvaltningen har arbetat med en översyn av nyckeltalen, där större hänsyn tas till den enskilda anläggningens storlek och därigenom dess bidrag till den totala anläggningskapaciteten. Under 2022 beslutade kommunfullmäktige om *Strategi för idrottsanläggningar 2022-2026*. Strategin är framtagen i dialog med Stockholms idrottsförbund och specialidrottsförbunden.

4.5.2 Lokalbehov för annan kommunal verksamhet

Staden slår i det idrottspolitiska programmet fast att målet med programmet är att stimulera fler stockholmare att bli fysiskt aktiva och att Stockholms stads vision är att alla stockholmare utövar idrott och motion utifrån egna önskemål och förutsättningar. Vid planering av nya anläggningar ska därför hänsyn tas till de prioriterade målgrupperna i det idrottspolitiska programmet och särskild vikt ska läggas vid önskemål från de grupper som idag visar lägst nivå av fysisk aktivitet.

Det bör betonas att det med hänsyn till ekonomiska förutsättningar och marktillgång är svårt att i alla delar av staden fullt ut tillgodose den efterfrågan av idrottsanläggningar som finns, vilket inte minst gäller i de tätbebyggda centrala stadsdelsområdena. I de fallen behöver även tillgången till anläggningar i närliggande stadsdelsområden analyseras för att bedöma om dessa kan bidra till att uppfylla behovet genom att stadsdelsområden med ett överskott av anläggningar kan komplettera områden som uppvisar underskott.

Stockholms stad disponerar och sköter eller upplåter mer än 400 idrottsanläggningar av varierande art. Detta innefattar såväl publika simhallar och stora idrottsplatser som gymnastiksalar i skolor och anläggningar dedikerade för spontanidrott. Dessa anläggningar är fördelade över hela staden, även om det finns lokala variationer i utbud. I jämförelse med andra större kommuner i landet och Stockholms kranskommuner har Stockholms stad överlag en lägre anläggningstäthet per invånare. I studier av antalet genomförda aktiviteter inom den organiserade barn- och ungdomsidrotten uppvisar Stockholm emellertid relativt höga nivåer i jämförelse med många andra kommuner.

Beroende på typ av anläggning och idrott identifierar staden behoven av idrottsanläggningar på olika sätt. För vissa anläggningstyper och idrotter har staden, i dialog med berörda specialidrottsförbund och RF-SISU Stockholm, resonerat kring specifika nyckeltal som stöd för att analysera behovet kvantitativt medan behoven för många andra idrotter och motionsformer kräver mer av kvalitativa analyser i samråd med idrottsrörelsen, invånarna, näringslivet och andra aktörer i regionen. Intresset för volymmässigt mindre idrotter är i en del fall också mer trendkänsligt, vilket gör att det är svårare att göra antaganden om det kvantitativa behovet över tid med utgångspunkt från historik samt dagens situation. Detta ställer i sig krav på staden att tillhandahålla ett flexibelt lokalutbud som kan anpassas efter förändringar i efterfrågan. I vissa fall kan det vara svårt för staden att erbjuda alla de olika typer av lokaler och ytor som de enskilda idrotterna ser ett behov av, vilket innebär att delar av lokalbehovet behöver tillgodoses i andra lokaler än de som staden tillhandahåller. Det ingår dock i idrottsnämndens uppdrag att bevaka frågan och lotsa intresserade aktörer vidare i de fall staden inte själva kan uppbringa de lokaler som efterfrågas. Utöver stadens anläggningar finns det även exempel på anläggningar som drivs i föreningsregi eller i stiftelseform som kompletterar det utbud som staden tillhandahåller. Behoven av utvecklade och nya idrottsanläggningar är inte heller enbart knutna till möjlig verksamhetsyta utan servicefunktioner som omklädningsrum, läktarkapacitet, förrådsytor, ytor för verksamhetsdrift och skötsel är också viktiga att beakta.

Standarder kring utformning för olika anläggningstyper är ett viktigt verktyg vid planeringen för att göra anläggningarna så ändamålsenliga som möjligt. I standarderna beskrivs de tekniska och funktionsmässiga krav som behöver uppfyllas för respektive anläggningstyp. Syftet är att dessa ska fungera som stöd vid projektering och byggnation så att förutsägbarheten inom det enskilda projektet ökar, vilket i sig underlättar och snabbar på processen samt möjliggör ett kostnadseffektivt genomförande.

Avstånd till idrottsanläggningar

Idrottsförvaltningen tog som underlag till den tidigare långsiktiga investeringsplanen fram riktvärden för rimliga avstånd till idrottsanläggningar från bostaden. I den utredning som då togs fram studerades genom geografisk analys speciellt tillgängligheten till idrottshallar, konstgräsplaner, simhallar, ishallar, friidrottsanläggningar och utomhusbassänger. Analyser gjordes av närheten och besöksstrycket på de olika anläggningstyperna för att få en uppfattning om vilka områden som har bättre eller sämre tillgång till idrottsanläggningar. Avstånden som anges nedan bygger på antaganden om rimliga avstånd från bostaden. Upplevelsen av tillgängligheten kan utöver det faktiska avståndet också påverkas av på vilket sätt det är möjligt att ta sig till anläggningarna med hänsyn till hur infrastrukturen kring respektive anläggning ser ut. Det bör betonas att detta är just riktvärden och att lokalisering av nya anläggningar behöver studeras utifrån förutsättningar på respektive plats. Utgångspunkten är den övergripande strategin om ett jämlikt utbud av idrottsanläggningar i staden, där en geografisk spridning eftersträvas.

Rimliga avstånd och restider till idrottsanläggningar			
Anläggningstyp	Närhet		Rimlig restid med kollektivtrafik*
	Mycket bra	Ganska bra	
Bollplan allmänt	0,5 km	1 km	
Bollplan 11-spelsplan	1,5 km	2,5 km	
Idrottshall allmänt	1 km	2 km	
Idrottshall fullstor	2 km	4 km	10 min
Simhall	2 km	4 km	10 min
Ishall	3 km	5 km	10 min
Konstfrusen isbana	1,5 km	3 km	
Friidrottsanläggning	2 km	4 km	10 min
Utomhusbad	5 km		20 min

*Här ingår inte tiden för att ta sig till och från buss, tunnelbana och andra färdmedel.

Nyckeltal för idrottsanläggningar

För att kunna göra antaganden om behoven av olika typer av idrottsanläggningar har staden identifierat nyckeltal, där behovet av idrottsanläggningar inom olika kategorier beräknas mot antal barn och unga och förväntad demografisk utveckling av dessa grupper i stadens olika delar.

Nyckeltalen är uträknade på olika sätt för olika idrotter beroende på hur anläggningarna används och hur många utövare idrotterna har. Vissa anläggningstyper används uteslutande av föreningar och andra till största delen av allmänheten. Idrottsrörelsen och staden har en samsyn om att det idag råder ett underskott av idrottsanläggningar i Stockholms stad. Den verkliga svåra frågan är dock hur stort detta underskott faktiskt är för att därigenom kunna kvantifiera behovet av nya anläggningar. Eftersom det saknas legala definitioner för i vilken omfattning kommunen ska tillhandahålla anläggningar för idrott och fysisk aktivitet saknas också fasta referensvärden för vad som är ett rimligt utbud i förhållande till befolkningens storlek och sammansättning. Det finns inte heller något juridiskt ramverk som slår fast vilken typ av idrottsanläggningar kommunen ska tillhandahålla utan snarare är det respektive idrotts historiska framväxt rent organisatoriskt som påverkat vilka typer av anläggningar som kommunen av hävd byggt samt tillhandahållit utifrån det organiserade föreningslivets behov och önskemål. I arbetet med att ta fram de nya nyckeltalen har staden i samverkan med de berörda specialidrottsdistriktsförbunden samt RF-SISU Stockholm diskuterat vad som kan bedömas vara rimliga nivåer över tid.

Utgångspunkten för om behovet av en anläggningstyp bedöms kunna beskrivas med hjälp av ett kvantitativt nyckeltal är att anläggningstypen i fråga uppvisar ett tillräckligt mått av volym i antal anläggningar kombinerat med ett visst mått av möjlig standardisering. Anläggningstyperna vars behov beräknas med hjälp av nyckeltal antas därutöver vara anläggningar som det över tid kommer finnas ett stort behov av, även om intresset för att utöva olika idrotter kan variera över tid med hänsyn till attitydförändringar, trender och samhällsutvecklingen i stort.

De anläggningstyper för vilka staden tagit fram nya nyckeltal är konstgräsplaner, idrottshallar, ishallar, simhallar, där nyckeltal definieras för linbanor samt undervisningsbassänger och friidrottsanläggningar. Nyckeltalen bygger på ett viktningsystem, där den enskilda anläggningens bidrag till helheten har värderats enligt en poängskala, vilket ger ett sammantaget anläggningssvärde för respektive anläggningstyp. Som exempel finns i dagsläget sammanlagt 118 konstgräsplaner i staden, men omräknat enligt viktningsystemet så har dessa ett sammantaget anläggningssvärde av 85,75. Respektive anläggningskategori har delats in i två till fyra poängnivåer undantaget simanläggningarna som har två nyckeltal som syftar till att beskriva behovet av linbanor i stora bassänger samt behovet av undervisningsbassänger. Hur anläggningsspoängen har beräknats för respektive anläggningskategori, vilket nyckeltal som har definierats för respektive anläggningstyp samt vilket underskott nyckeltalet indikerar beskrivs nedan.

Konstgräsplaner

Poänggraderas utifrån storlek

11-spelsplan = 1,0

9-spelsplan = 0,75

7-spelsplan = 0,5

5-spelsplan = 0,25

Sammantaget anläggningssvärde 2023: 85,75

Nyckeltal (antal barn och unga 7-20 år per anläggning): 1450

Behov enligt nyckeltal 2023: 100,5

Underskott 2023 (behov 2023 - sammantaget värde 2023): 14,75

Idrottshallar

Poänggraderas utifrån storlek

Fullstor idrottshall = 1,0 (hallar som uppfyller spelmått 20x40 m)

Ej fullstor idrottshall = 0,75 (som ej fullstora idrottshallar räknas de idrottshallar staden upplåter för föreningsverksamhet, i vilka fullstora spelmått inte uppnås. Mindre skolidrottshallar och gymnastiksalor ingår inte i denna sammanställning. För att tillkommande hallar ska räknas in ska dessa uppnå minst spelmått 18x36 m)

Sammantaget anläggningssvärde 2023: 51

Nyckeltal (antal barn och unga 7-20 år per anläggning): 1950

Behov enligt nyckeltal 2023: 74,75

Underskott 2023 (behov 2023 - sammantaget värde 2023): 23,75

Ishallar

Poänggraderas utifrån funktion

Vanlig ishall = 1,0

Enklare ishall med mer begränsade funktioner = 0,75

Sammantaget anläggningssvärde 2023: 10,5

Nyckeltal (antal barn och unga 7-20 år per anläggning): 8680

Behov enligt nyckeltal 2023: 16,75

Underskott 2023 (behov 2023 - sammantaget värde 2023): 6,25

Simhallar

Separata nyckeltal för linbanor samt undervisningsbassänger.

Specialfunktioner i simhallar, så som möjligheter för simhopp samt förutsättningar för vattenpolo och konstsimm har inte inkluderats i nyckeltalet, då dessa behov är svåra att fånga in med hjälp av ett standardiserat nyckeltal. Behov av dessa funktioner och ytor hanteras därför kvalitativt inom ramen för de enskilda simhallsprojekten.

Linbana = 1 st. 25 m linbana = 1,0 (1 st. 50 m linbana = 2,0). Linbanor i simhallar där allmänheten saknar tillgång ges halva värdet.

Undervisningsbassäng = 1,0 (beräknas utifrån åldersgruppen 5-9 år)

Linbanor

Sammantaget anläggningsvärde 2023: 121

Nyckeltal (antal barn och unga 7-20 år per linbana): 840

Behov enligt nyckeltal 2023: 173

Underskott 2023 (behov 2023 - sammantaget värde 2023): 52

Undervisningsbassänger

Sammantaget anläggningsvärde 2023: 14

Nyckeltal (antal barn och unga 5-9 år per undervisningsbassäng): 2560

Behov enligt nyckeltal 2023: 21

Underskott 2023 (behov 2023 - sammantaget värde 2023): 7

Friidrottsanläggningar

Poänggraderas utifrån funktion och tillgänglighet för friidrotten.

Utgångspunkten för att en anläggning ska inkluderas i sammanställningen är att den har rundbanor för löpning. Östermalms IP saknar rundbanor men har inkluderats i sammanställningen då omfattningen av den organiserade friidrotten som bedrivs på anläggningen är relativt stor.

Friidrottshallar räknas som specialanläggningar och ingår därför inte i sammanräkningen. Det sammantagna värdet av anläggningar kan öka genom att nya anläggningar tillkommer, men kan även ske genom en uppgradering av befintliga anläggningar genom att dessa utvecklas med ytterligare funktioner alternativt görs mer tillgängliga för friidrott.

Fullt utrustad friidrottsanläggning med god tillgänglighet = 1,0

Fullt utrustad friidrottsanläggning med begränsad tillgänglighet = 0,75

Friidrottsanläggning med begränsade funktioner, till exempel färre löparbanor och begränsade förutsättningar för kast = 0,5

Enklare friidrottsanläggning med rundbanor = 0,25

Sammantaget anläggningsvärde 2023: 7,75

Nyckeltal (antal barn och unga 7-20 år per anläggning): 16700

Behov enligt nyckeltal 2023: 8,75

Underskott 2023 (behov 2023 - sammantaget värde 2023): 1

Behoven av anläggningar analyseras på geografisk nivå och det lokala behovet beskrivs utifrån stadens 13 stadsdelsområden, där utgångspunkten är att förhållandena ska vara så jämlika

som möjligt mellan stadens olika delar. I praktiken behöver emellertid hänsyn tas till förutsättningar inom respektive geografi och av detta skäl behöver de kvantitativa analyserna som tas fram med hjälp av nyckeltalen kompletteras med kvalitativa analyser om var och när nya anläggningar kan tillkomma. I områden där det med hänsyn till bland annat marktillgång är svårare att tillgodose behoven kommer det i planeringen behöva studeras hur ett underskott i ett område kan kompenseras med ett överskott i ett annat. Målet bör alltså vara att hantera identifierade behov lokalt så långt som möjligt, men det betonas att planeringen av nya idrottsanläggningar är nära sammankopplad med stadsutvecklingen i stort. Detta medför att behovet av idrottsanläggningar i tid och rum inte nödvändigtvis sammanfaller med stadens övriga planer, inte minst med utgångspunkten att det bedöms finnas ett underskott av anläggningar i vissa områden idag.

Övrigt anläggningsbehov för organiserad idrott

De anläggningstyper vars behov identifierats med hjälp av nyckeltal utgör endast en del av det totala behovet av idrottslokaler och idrottsytor, även om idrotterna som efterfrågar de stora anläggningstyperna attraherar en majoritet av alla aktiva, åtminstone vad gäller föreningsorganiserad verksamhet.

Intresset för volymmässigt mindre idrotter är i vissa fall mer trendkänsligt, vilket gör det svårare att göra antaganden om det kvantitativa behovet över tid med utgångspunkt från historik samt dagens situation. Detta ställer i sig krav på staden att tillhandahålla ett flexibelt lokalutbud som kan anpassas efter förändringar i efterfrågan samt lokaler och ytor som kan användas av flera olika idrotter.

Behovet av lokaler och anläggningar för olika idrotter har historiskt hanterats på olika sätt beroende på de olika idrotternas framväxt. Idrotter som organisatoriskt har sitt ursprung i de stora folkrörelserna har generellt sett bedrivit verksamhet på kommunala anläggningar av hävd medan idrotter med annan historisk bakgrund som till exempel vissa racketsporter ofta löst sina lokalbehov i andra typer av anläggningar. Därtill finns många idrotter som haft en stark tillväxt under senare delen av 1900-talet och inledningen av 2000-talet, som ofta behövt lösa sina lokalbehov utifrån de möjligheter som stått till buds. Ett exempel på detta är flera av kampsporterna som ofta hänvisats till att lösa sina lokalbehov hos privata hyresvärdar, då det varit svårt för staden att tillhandahålla de lokaler och ytor som efterfrågats. Staden har möjlighet att stötta de föreningar som bedriver verksamhet i egna lokaler alternativt hyr in sig i en lokal genom idrottsnämndens föreningsstöd. I viss mån kommer staden att inrymma denna typ av lokaler, för exempelvis kampsport, i nybyggnationer. En avgörande fråga när det gäller vilka idrotter staden ska försörja med anläggningar är också nära kopplad till olika idrotters skiftande kommersiella potential eftersom staden i enlighet med kommunallagen inte ska snedvrida konkurrensen genom att tillhandahålla anläggningar och lokaler som skulle kunna tillhandahållas av privata aktörer på en fri marknad. Detta kan emellertid innebära att de ekonomiska trösklarna för att utöva dessa idrotter höjs, vilket riskerar att utestänga mer resurs-svaga grupper. I vissa fall kan det finnas ett värde i att staden agerar kompensatoriskt för marknaden för att upprätthålla jämlika förutsättningar för idrott. Detta skulle till exempel innebära att i områden där marknaden inte har ett intresse av att uppföra en viss anläggningstyp så kan staden istället uppföra anläggningen.

Bland de större idrotterna för vilka nyckeltal inte tagits fram ingår ridsporten, där staden för närvarande tillhandahåller fem anläggningar i olika delar av staden. Dessa anläggningar ägs av staden genom fastighetsnämnden, men hyrs av idrottsnämnden som i sin tur hyr ut i andra hand till olika ridskolor, som bedriver verksamhet på anläggningarna. I dialog med Stockholms ridsportförbund har det konstaterats att inriktningen inom denna anläggningskategori bör vara att utveckla befintliga anläggningar så att de kan göras så ändamålsenliga som möjligt.

Gymnastik är en annan stor idrott, där det är svårt att beskriva det totala behovet med hjälp av nyckeltal, då gymnastikens olika inriktningar ställer olika typer av krav på de anläggningar där verksamheten bedrivs. Gymnastik bedrivs idag i mindre skolidrottshallar och gymnastiksalar, i idrottshallar särskilt anpassade för gymnastik samt i utpräglade gymnastikhallar. Lokalbehoven behöver därför inhämtas i dialog med föreningar och specialförbund, så att staden följer behovet för tävlingsgymnastiken med fler specialanläggningar/anpassningar av idrottshallar.

En anläggningstyp som är högt efterfrågad av stockholmarna är utomhusbassänger. Dessa anläggningar fungerar ofta som tydliga lokala målpunkter i de områden där de är belägna. I takt med att staden växer är det av stor vikt att de befintliga anläggningarna kan underhållas och utvecklas samt om behov med hänsyn till teknisk status föreligger ersättas med nya anläggningar. Flera av utomhusbassängerna är i behov av upprustning samt har behov av utvecklade funktioner, i form av bland annat utökad omklädningskapacitet och förrådsutrymmen.

Spontanidrott

Vid sidan av behovet av idrottsanläggningar för den organiserade idrotten finns ett stort behov av ytor och lokaler som är tillgängliga för spontant idrottande, det vill säga idrottande som inte förutsätter medlemskap i förening eller annan organisation. En utgångspunkt för stadens spontanidrottsytor är att de ska vara fritt tillgängliga, att aktivitet ska kunna utövas närhelst det passar den enskilde utövaren och fungera i samklang med lokalsamhället.

Det sammantagna behovet av spontanidrottsytor är svårt att kvantifiera, men i de kvalitativa analyserna av var nya anläggningar och ytor bör tillskapas behöver existerande anläggningar och hur dessa används studeras för att nya anläggningar och ytor i möjligaste mån ska kunna komplettera befintligt utbud. Det är stor skillnad på det spontana idrottandet i olika områden i staden, vilket innebär att behovet behöver analyseras utifrån geografisk kontext. I vissa områden där nivåerna av spontant idrottande är lägre behövs kanske mer av anlagda ytor för att därigenom locka olika grupper till aktivitet medan det i andra delar av staden med högre nivåer av spontant idrottande kan handla mer om underhåll och komplettering av funktioner.

Behovet av spontanidrottsytor identifieras genom samverkan mellan stadens olika nämnder och bolag, men invånarnas önskemål om nya och utvecklade anläggningar och ytor har också stor betydelse för vilka anläggningar staden ska satsa på. Bland de anläggningar som nyttjas för spontant idrottande märks motionsspår, utegym och motorikbanor, men även anläggningar för exempelvis skateboard och beachvolleyboll. Spontanidrottsytor finns på både mark som är detaljplanlagd för idrottsändamål liksom på allmän platsmark i exempelvis parker. Det bör

även noteras att en stor del av det spontana idrottandet sker på mark som inte primärt är anlagd för ändamålet så som parkvägar, badplatser och skogsområden. Det är viktigt att det dessutom finns anlagda ytor och lokaler för spontanidrott som liknar de anläggningar som används för den organiserade idrotten. Exempel på detta är fotbollsplaner och basketplaner som inte kan bokas för föreningsverksamhet. Staden planerar för fler anläggningar där konstgräsplaner också anläggs med underliggande ispist, vilket möjliggör spontan skridskoåkning vintertid. Stadens mål är att det till 2030 ska finnas åtminstone en konstfrusen isbana för spontan skridskoåkning per stadsdelsområde.

Det bör noteras att nyttjandet av stadens spontanidrottsytor idag inte är jämställt, då dessa i högre omfattning nyttjas av pojkar/män. Enligt observationsstudier från idrottsförvaltningen år 2020 är könsfördelningen på Stockholms spontanidrottsytor 73 procent pojkar 7-19 år och 27 procent flickor i samma ålder. Detta kan jämföras med föreningsidrotten där könsfördelningen bland barn och ungdomar är cirka 60 procent pojkar och 40 procent flickor. Under 2021/2022 har därför en strategi för ett mer jämlikt och jämställt nyttjande av spontanidrottsytor tagits fram av idrottsnämnden i samverkan med berörda nämnder.

Specialanläggningar och evenemangsanläggningar

Specialanläggningar finns för exempelvis gymnastik och friidrott och behovet av ytterligare specialanläggningar analyseras i samverkan med berörda specialförbund. Särskilda teknikhallar för fotboll och friidrott är en typ av specialanläggning som det bedöms finnas ett behov av att tillföra på strategiskt valda platser i olika delar av staden.

Ofta får dessa specialanläggningar med hänsyn till sin särart ett större upptagningsområde än bara den egna kommunen. Av detta skäl studeras dessa ur ett regionalt perspektiv så att kommunernas satsning på olika typer av specialanläggningar står i proportion till det regionala behovet. Specialanläggningar med betydande omgivningspåverkan så som exempelvis anläggningar för motorsport är svåra att inrymma inom stadens gränser och för att hantera behovet av dessa behövs samarbete inom regionen. Ett exempel på en specialanläggning som uppförts i Stockholms stad de senaste åren är den skridsko- och bandyhall som färdigställdes på Gubbängens IP 2020. Denna anläggning har finansierats och uppförts av Stockholms stad, men försörjer i praktiken ett större geografiskt område. Detta är alltså ett exempel på en anläggning med ett regionalt upptagningsområde, vilket kan jämföras med en regional anläggning, där en formaliserad samverkan mellan flera kommuner utgjort grunden för anläggningens tillkomst.

Utöver att tillhandahålla anläggningar för breddidrottens behov har Stockholms stad även ambitionen att vara en internationell evenemangsstad. För att det ska vara möjligt behöver staden även kunna erbjuda evenemangsarenor som uppfyller de krav som berörda idrotter ställer för större arrangemang. I dialogen med de större idrottsförbunden har flera av dessa påtalat behovet av ytterligare anläggningar och arenor som kan användas för dessa ändamål. Fler anläggningar med större publikkapacitet innebär ökade möjligheter för Stockholm att tilldelas större idrottsevenemang, vilket är positivt för stadens varumärke samtidigt som det kan generera ett ökat intresse hos barn och unga för de aktuella idrotterna.

4.5.3 Planerade lokalförändringar för år 2024-2031 (första planeringsperioden)

Förvaltningen föreslår i budgetunderlaget att staden fortsatt satsar på att bygga fler fullstora idrottshallar. Till 2031 föreslås ytterligare 24 hallar uppföras av fastighetsnämnden alternativt inhyras av SISAB eller annan extern aktör. Med hänsyn till att ett par befintliga anläggningar kommer behöva ersättas eller avvecklas så blir nettotillskottet cirka 22 hallar, det vill säga lägre än behovet vilket är 24,5 hallar. Skälet till att antalet hallar i planering är lägre än det bedömda behovet är att flera hallprojekt har försenats med hänsyn till ändrade utbyggnadsplaner för stadsbyggnadsprojekt samt att planerade SAMS-projekt med utbildningsförvaltningen har förskjutits i tid alternativt utgått. Detta medför att det föreligger ett behov av att identifiera ytterligare möjliga idrottshallsprojekt samt avsätta medel för genomförande av dessa alternativt att se över möjligheten att tidigare lägga hallprojekt som nu ligger inom efterföljande planeringsperiod.

De idrottshallar fastighetsnämnden planerar att bygga under perioden innefattar hallar bland annat vid Nytorps gärde (Hammarbyhöjdens idrottshall), intill Skarpnäcks skola (Gränsbergets idrottshall), Vid Bjursätragatan i Rågsved (Bäverdalens idrottshall), vid Mariehammsgatan i Akalla samt på Hagsätra IP. Idrottsförvaltningen arbetar tillsammans med stadens bolag S:t Erik Markutveckling AB för en anpassning av det tidigare bryggeriet i Ulvsunda för idrottsändamål, en anläggning som ska inrymma fyra idrottshallar samt även ytterligare lokaler för andra idrottsändamål. Flera idrottshallar planeras att uppföras av extern aktör med staden som hyresgäst. Detta gäller planerad idrottshall i Slakthusområdet och tre nya idrottshallar vid Midsommarkransens gymnasium (Tellusborgshallen). Idrottsförvaltningen samplanerar även fullstora idrottshallar med utbildningsförvaltningen/SISAB, bland annat i Björnboda och Stora Sköndal.

Under perioden har medel avsatts för ytterligare 28 konstgräsplaner, varav 14 stycken 11-spelsplaner. Det kan noteras att det föreligger behov av att identifiera mark, där planerna kan anläggas i vissa fall, men de avsatta medlen motsvarar relativt väl de behov nyckeltalen anger. Ett antal konstgräsplaner föreslås dessutom anläggas med underliggande ispist så att de kan nyttjas för skridskoåkning vintertid. Det planeras också byggas ett par planer med värmepist. En ny sim- och idrottshall föreslås i Skarpnäck som utöver att täcka ett utökat behov av simhallar också skulle kunna ersätta något eller några av de mindre bad som står inför större renoveringar. En ny stor idrottsplats föreslås på Bällsta IP med en specialanläggning för friidrott i form av en friidrottshall samt en fullvärdig utomhusanläggning för friidrott. Ny permanent ishall föreslås på Skarpnäcks sportfält, då behov finns av att ersätta den tillfälliga ishall som finns på Kärrtorps IP idag. Ny ishall planeras även på Hagsätra IP. Flera ishallar står med tillfälliga lösningar som under planeringsperioden behöver ersättas med permanenta lösningar, däribland ishallen på Östermalms IP samt den temporära hall som uppförts på Zinkensdamms IP.

Flera av stadens simhallar står inför stora renoveringsbehov under planeringsperioden, bland annat Vällingby sim- och idrottshall och Eriksdalsbadet. Idrottsnämnden bedömer överlag att behovet av nya simanläggningar är stort under perioden och utöver ny sim- och idrottshall i Skarpnäck planerar nämnden för nya sim- och idrottshallar på Årstafältet samt i Norra Djur-

gårdsstaden. Genomförandet av dessa ligger dock efter 2031 i nuvarande förslag till investeringsplan. Därtill finns behov av att ersätta Västertorps sim- och idrottshall samt Husbybadet, vilket planeras ske under innevarande planeringsperiod.

Ett antal projekt pågår där idrottsmark planeras att exploateras för bostadsändamål eller skolor. Idrottsförvaltningen arbetar med dessa projekt i enlighet med stadens principer för kompensationsinvesteringar. Grundläggande vid ianspråktagande av idrottsmark eller idrottsanläggningar för exempelvis bostadsbyggande är att exploateringsprojektet ska bära kostnaderna och att kompensationsinvesteringen sedan ska prioriteras i den ordinarie budgetprocessen. Bland annat planeras en ombyggnad av Stadshagens IP på grund av exploatering. I samband med detta planeras det också att göra Kristineberg till ett idrottscenter med tre nya idrottshallar, upprustad läktare och löparbana på Kristinebergs IP samt en 11-spelsplan på Kristinebergs BP. Om befintlig 7-spelsplan på Kristinebergs BP utökas till en 11-spelsplan uppstår behov av att tillskapa en ny 7-spelsplan för att ersätta de funktioner som försvinner från Stadshagens IP.

Behov av ersättningsytor finns också bland annat i Riksby, där en befintlig bollplan tas i anspråk för exploatering samt på Bromstens IP, där idrottsytor tas i anspråk för en ny skola.

Externa inhyrningar

Idrottsnämnden utreder möjligheten för inhyrning av fyra idrottshallar samt utrymmen för flera andra idrotter i det före detta ölbryggeriet i Ulvsunda. Diskussioner pågår med St. Erik Markutveckling AB, som är ett av stadens bolag, om ett inhyrningsavtal i den tidigare tapphallen som i sådant fall skulle byggas om för idrottsändamål. Ett hyresavtal skulle då kunna ingå som en del i en eventuell framtida försäljning av fastigheten. Nämnden hyr idag Liljeholmshallarna av en privat fastighetsägare, ett hyresavtal som sträcker sig fram till 2024. Anläggningens framtid är osäker med hänsyn till eventuellt kommande stadsutveckling kring Liljeholmen. Av detta skäl behöver nämnden se över behoven i dess närområde för att ha möjlighet att kunna ersätta lokalerna. Med hänsyn till nuvarande situation och hallplaneringen i området i övrigt kan emellertid behov föreligga att förlänga avtalet för Liljeholmshallarna ytterligare en period.

Tre nya hallar planeras även att uppföras av extern aktör med staden som hyresgäst vid nuvarande Brännkyrkahallen Tellusborgshallen). Därtill ska en idrottshall uppföras av privat aktör i Slakthusområdet.

Behov till 2031 enligt nyckeltal

Nyckeltalen för samtliga berörda anläggningstyper har tagits fram utifrån att det idag råder ett underskott av anläggningar. Behoven redovisas nedan för staden sammantaget, på regional delnivå (Västerort, Innerstaden, Söderort) samt på stadsdelsområdesnivå till år 2030. Eftersom det idag råder ett underskott föreligger ett behov av att till 2030 hantera både det underskott som nyckeltalen indikerar idag samt behovet av tillkommande anläggningar utifrån prognosticerad befolkningsökning.

Enligt framtagna nyckeltal är behovet för hela staden till 2031 enligt befolkningsprognos 2022 följande:

15,75 konstgräsplaner
24,5 idrottshallar
6,5 ishallar (exklusive befintliga ishallar som behöver ersättas under perioden)
3 nya simhallar samt kapacitetsökning i de simhallar som rustas upp alternativt ersätts.
1 friidrottsanläggning

Det kan noteras att de volymbehov som beskrivs ovan till stora delar återfinns i stadens investeringsplanering till 2031, men det kan noteras att flera av de stora investeringarna i dagsläget inte inryms inom investeringsramen samt att det i vissa fall behöver identifieras platser där anläggningarna kan uppföras. Det senare gäller bland annat behoven av fler konstgräsplaner och ishallar. Det kan noteras att de kvantitativa behoven kan förändras över tid, då dessa är kopplade till aktuell befolkningsprognos.

Beroende på var anläggningar finns idag samt vilken befolkningsutveckling som förväntas i olika delar av staden varierar behovet mellan stadens olika delar, vilket beskrivs i tabellen nedan.

Behov 2024-2031 per område

Behov till 2031	
Västerort (Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Bromma)	
Konstgräsplaner	4,75
Idrottshallar	9,5
Ishallar	0
Simhallar - linbanor	19
Simhallar - undervisningsbassäng	0
Friidrottsanläggningar	0,75
Söderort (Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Farsta, Hägersten-Älvsjö, Skärholmen)	
Konstgräsplaner	3,5
Idrottshallar	6,75
Ishallar	3,5
Simhallar - linbanor	42
Simhallar - undervisningsbassäng	5
Friidrottsanläggningar	0,25
Innerstan (Östermalm, Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm)	
Konstgräsplaner	7,5
Idrottshallar	8,25
Ishallar	2,75
Simhallar - linbanor	0
Simhallar - undervisningsbassäng	1
Friidrottsanläggningar	0,5

Redovisat på stadsdelsområdesnivå ser behoven till 2031 ut enligt nedan. Det bör noteras att det aggregerade behovet av nya anläggningar inom vissa kategorier blir större än behovet för

hela staden eller distrikten, då ett omhändertagande av behoven i det separata stadsdelsområdet inte tar hänsyn till om behoven kan tillgodoses genom en överkapacitet i ett annat stadsdelsområde. Det kan exempelvis noteras att behovet av ytterligare friidrottsanläggningar ökar när respektive stadsdelsområde analyseras separat jämfört med när hela staden analyseras.

	Konstgräsplaner	Idrottshallar	Ishallar	Simhallar - linbanor	Simhallar - undervisningsbassäng	Friidrottsanläggningar
Rinkeby-Kista	2,75	2,5	0	6	0,5	0,5
Spånga-Tensta	0,5	2,5	0	2	0	0
Hässelby-Vällingby	0	1,5	0,5	11	1	0,25
Bromma	1,5	3	0	1	0	0,25
Kungsholmen	0,25	1,5	0,75	2	1	0
Norrmalm	3,5	3	1	9	1	0,5
Östermalm	0	2	0	5	0	0
Södermalm	4	2	1	0	0	0,5
Enskede-Årsta-Vantör	2,25	4,25	2	10	1	0
Skarpnäck	0	2	0	9	1	0
Farsta	1,25	0	0	5	0,5	0
Hägersten-Älvsjö	2	0	1,25	18	2	1
Skärholmen	0	0,25	0	1	0	0
Totalt	18	24,5	6,5	79	8	3

4.5.4 Planerade lokalförändringar för åren 2032-2040 (andra planeringsperioden)

Under andra planeringsperioden finns det ett fortsatt behov av nya idrottsanläggningar så som idrottshallar, konstgräsplaner, ishallar och friidrottsanläggningar samt spontanidrottsanläggningar och specialidrottsanläggningar. Renoveringar av simhallar kommer troligen fortgå under denna planeringsperiod. Kostnaden för renoveringar är mycket stora och behöver därför genomföras med ett längre tidsperspektiv för att sprida investeringsutgifterna över flera år. Under denna planeringsperiod borde det dock finnas möjligheter att utöka utbudet av simhallar då flera av de större renoveringarna eller ersättningen av simhallar bör vara genomförda. Förvaltningen bedömer att behovet av simhallar är stort under denna planeringsperiod.

Nämnden deltar i ett flertal programarbeten och detaljplaner där det behöver beredas plats för idrottsanläggningar under denna planeringsperiod. Nämnden bevakar att behovet av idrottsanläggningar ska ges utrymme när staden växer. I vissa fall handlar det också om att komprimera befintliga idrottsytor och finna innovativa lösningar för nya och befintliga idrottsanläggningar, där mer effektiv användning av både lokaler och mark kan behövas för att behoven ska kunna tillgodoses.

Behov 2032-2040 enligt nyckeltalen

Förutsatt att behoven av anläggningar till 2031 kan tillgodoses är behoven för hela staden nästkommande årtionde för att bygga i takt med den förväntade befolkningsökningen enligt prognos 2022 följande:

6 fullstora konstgräsplaner

5 fullstora idrottshallar

1 ishall

1 ny simhall samt kapacitetsökning i de simhallar som rustas upp alternativt ersätts.

0,5 friidrottsanläggningar

Behoven under denna period är främst koncentrerade till Söderort och Västerort, där den största befolkningsökningen förväntas ske. I innerstaden förväntas en mer begränsad befolkningsutveckling även om befolkningen antas öka i vissa områden, däribland Norra Djurgårdstaden. För behoven som uppstår denna planeringsperiod finns i de flesta fall ännu inte definierade projekt eller platser utan detta behöver identifieras som ett led i den fortsatta planeringen. Som nämnts ovan utgår behoven som beskrivs ovan från befolkningsprognos för 2022 samt gäller under förutsättning att behoven till 2031 kan hanteras, vilket innebär att ett ej tillgodosett underskott inom en anläggningskategori till 2031 medför att behovet för planeringsperioden 2032-2040 skrivs upp.

Förvaltningen föreslår i budgetunderlaget att staden fortsatt satsar på att bygga fler fullstora idrottshallar. Till 2040 föreslås ytterligare 12 hallar uppföras av fastighetsnämnden alternativt inhyras av SISAB eller annan extern aktör.

Bilagor

Bilaga 1: IdN 2024-2026 (SLK-blankett)

Bilaga 2: Miljöinvesteringar